

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: . . . . .
 Vidéken: . . . . .
 Egy hóra . . . . .
 Negyedévre . . . . .

Feloldó szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Az uralkodó és a nemzet.

Az egyik darabont-miniszter a ma nap azt jósolta, hogy az uralkodó vagy megadja a szövetkezett ellenzék követelését vagy pedig jön az abszolutizmus.

Hát van-e nekünk alkotmányunk és önrendelkezési jogunk? Nincsen. Ha az uralkodó képes az abszolutizmusra térni, akkor a mi alkotmányos életünk a koronázási eskütételtől a mai napig csupa hazugság.

Ha az uralkodó illet „tehet“ velünk, akkor ő nem is uralkodója ennek a nemzetnek, hanem tulajdonosa, gazdája, vagy legalább is annak képzeletét magát. Az ilyen balga képzelgésből a legerélyesebb fellépéssel kell kiábrándítani. Akkor félre minden loyaltitással.

Jól mondta egyszer Eötvös Károly: annyira szeretem én is a királyomat, mint ő engem. Ezt a mondást alkalmazhatni az egész nemzetre is. Ha az uralkodó annyira szereti az ő hűséges magyar nemzetét, hogy még a 70—80 vezényszót sem akarja megadni, sőt miatta képes elkobozni alkotmányát, az abszolutizmus terére

lépni és megszegni az alkotmányra tett esküjét, akkor vége a hűségnek és szeretetnek, mert akkor nyílt ellenségek vagyunk. De ez jobb is a kétszínűsködésnél és kölcsönös ámitásnál. Minek hazudni hűséget és szeretetet, mikor négyszázad óta jól ösmerjük egymást?

Ha a Habsburgok még mindig az öszbirodalmi ábrándokat kergetik, tudomásul vehetik, hogy a magyar nemzet sem adta fel függetlenségi törekvéseit, sőt jobban küzd érte ma, mint valaha. Ha az uralkodó család nem akarja teljesíteni azon követeléseinket, amelyek függetlenségi törekvéseinket előbbre viszik, akkor világos, hogy a mi ellenségünk és az összeütközés köztünk kikerülhetetlen.

Ha az uralkodócsalád a mi házában ősi ellenségeink közt keres magának szövetségeseket, akkor nekünk is jogunk, nem, kötelességünk érdekszövetségeseket keresni, hogy önmagunkat megvédelmezhessük.

Elvégre is ma már odajutottunk, hogy az uralkodó kérdéssé tette már azt is, hogy miénk e ez az ország, a melyet őseink ezer év előtt elfoglaltak. Az uralkodó azt hiszi, hogy ez az or-

szág népével és vagyonával az övé és az ő érdekeit köteles szolgálni. Azt képzelet, hogy ő adta nekünk az alkotmányt, tehát el is veheti. Erre vall azon tette is, hogy a nemzet többségét képviselő szövetkezett pártok figyelmen kívül hagyásával olyan kormányt nevezett ki, amelynek a képviselőházban még pártja sincsen, sőt azon kormány, amely iránt az egész nemzet bizalmatlanságát fejezte ki, az ő bizalmát bírja. Hát nem e a nyílt abszolutizmus már ez is, nem-e nyílt szembeszállás a nemzet akaratával?

Hiszen ez a kormány nem az ország kormánya, hanem az uralkodóé. Már pedig ez tagadása állami önállóságunknak, semmibevétele az alkotmánynak.

Eleget türt már félesztendeje a nemzet. A türelem fonala már szakadni kezd és hova tova eljutunk azon időponthoz, amikor az arany bulla utolsó pontja föléled és érvénybe lép.

Rostkowitz Arthur.

Osztrák keservek.

A sziléziai kereskedelmi és iparkamara 1904. évről most megjelent évi jelentésében olvasom a következőket:

Hire futott ennek; de az volt ám a bökkenő, hogy a nánási zsidó fiatalság riadozott attól, miszerint a temetőben ülnek el az esküvőjé. Az öreg szent zsidók mégis addig kutattak, hogy a temetőbeli esküvőhöz szereztek vállalkozó vőlegényt és menyasszonyt. Vigkedvű szegény fiatal zsidó legény volt a vőlegény. Bártfáról gyalogosan vándorolt Nánásra a hosszulábu 17 éves nyurga talmudista, a kinek nem volt sok veszíteni valója; így a vének buzdítására a hosszulábu Baumann diák rászánta magát, hogy a község javáért megesküszik ő a temetőben is; annyival inkább, mert szívének, lelkének felette megtetszett a szép fiatal zsidólány, a kit menyasszonyául ajánlottak fel a vének. Az apától-anyától árván maradt tizenhat éves szép hajadon, Hentsi leányzó volt ez a temetőbeli menyasszony . . .

Midőn pedig a háromszáz forint hozományt is összeszedték, megtörtént a rendkívüli esküvő is. Az egész város kicsődült a nánási zsidó temetőbe, a hová a fiatal párt az Ujvári Béla hintóján szállították ki; de még a násznépet is szállította legalább ötven fellobogózott kocsi. . . . A ezigányok vidám nótát muzsikál-

Falusi zsidók.

XIII.

Esküvő a temetőben.

Némely időkben tetszett az Urnak csapásokat bocsátani erre a szegény bünnös Magyarországra. Majd hadak dultak; a halálos dögvész pusztította ki a barátságos falvakat; ismét sáskák támadának a föld porából; következék olyan aszály is, mely még a szeretettel gondozott sírok virágait is letarolta tűzsugaraival.

Az 1860-as évtizedben aszályból, döghalálból, hadviselésből kijutottak a csapások; sőt az 1866-dik esztendőben tetszett az Urnak a szörnyűséges kolera vészt is szegény magyar hazánkra bocsátani.

Ott Nánáson is (a sugártonyban) egyre zúgtak-búgtak a harangok. A papok, a kántor már nem is bírták teljesíteni a temetési szertartást. A koporsó-csinalók éjjel-nappal koporsókat faragáltak. Némelyik vidám hajduházban még az sem maradt, aki a halott-hordó talyiga után betette volna a kaput. Sokan a szomorú nagy harangozástól szörnyet haltak. A kolera vész rémségei estére már ko-

porsóba fektették a reggeli virradatkor még életerős, életpiros férfit.

Tetszett az Urnak a halálangyalát rászabadítani az akácvirágos hajduvárosra és az nem válogatta a kálvinista hajdut a szakállas zsidótól . . . A két felekezet temetőjében napról-napra megdöbentöbben szaporodtak a friss hányásuhantok . . .

A bánat, a közös gyász együttérzővé lágyította az embereket . . . Babonás mesék, rémlátások terjengtek az emberpusztító vész kitörése felől; sőt a babonáskodás tépelődni kezdett, hogy miféle rendkívüli módon (mert az öreg Szalay bácsi és az öreg Bunzel orvosok gyógyszeriben nem bíztak már a józanabbik sem!) szeghetnék utját a dühöngő istencsapásnak. Különösen a nánási szent-zsidók vakbuzgó vénei tanakodtak sokat a veszedelem felől. Keresgették a titokzatos erejű arkániumot a talmud sárgult lapjain . . . Melyik tudós öreg jött reá, ki tudná azt ma már megmondani, de való igaz, hogy ezek a vakbuzgó zsidók felvetették, miszerint rögtön megszűnik a koleravész, mihelyt egy fiatal párt öszszeesketnek a temetőben . . .

Kézi munkákat

Hrabéczy Antal

legszebben tisztít
 Széchenyi-utca 42.

„Unser Verhältniss zu Ungarn hat sich nicht gebessert. Die von überlegtem Chauvinismus diktierten Forderungen der andern Reichshälfte nach immer neuen Privilegien, die aus österreichischer Tasche gezahlt werden sollen, und trotz aller Proteste nach altem Hergange wohl auch werden gezahlt werden müssen, nehmen kein Ende.“ (Summarischer Bericht I. T. 5.)

Az embernek kedve támad ekkora v kimerőségre lehető leginparlamentárisabb kifejezéssel vádolni.

Szegény jó osztrákok; a vad sovén magyarok folyton új és új követelményekkel zaklatják őket, kik soha legyet sem bántottak. Szegény osztrák zsebek, alig győzik a harácot fizetni, amit a magyar gazdaság, politika kizsarol belőlük. Ide nézz világ és lásd mily igazságtalanság esik Ausztrián...

Am jó, álljunk az igazság mérlege mellé, melyik fél marad fölszinen és melyik fog zuhanni a a hazugság poklába.

A mohácsi vész óta, ha jogilag nem is, de tényleg nem volt önálló magyar gazdasági politika. Rátette kezét Bécs. Többnyire titkon, gyakran nyíltan is, de mindenkor bécsi kezek irányították.

Az általános gazdaságpolitikának még akkor leginkább kifejlett ága ugyszólván csak a vámpolitika volt, ez lett eszköze egy cél-nak, mely cél azóta az idők forgandóságai között folyton megmaradt. Egy célnak, a melyre törekvésük nem maradt sikertelen. Magyarország, mely azelőtt rendezett, fejlett gazdasági életet élt, melynek mezőgazdasága, ipara, kereskedelme azon korszak viszonyaihoz képest igen jelentős emelkedést vett, alátanyatlott.

Az osztrák vámpolitika: vámpir politika volt. Vérszívó, erősenyvesztő láthatatlan rém gyanánt feküdt le a magyar rónákra, a műhelyek és boltok fölé. A magyar nyers terményeknek és minden egyéb kivitelünknek útját szegte, nem igen válogatva eszközeit. A magyar csak osztráknak adhasson el, olyan áron, ahogy az osztráknak tetszik. Másrészt ipari behozatalunk elé emelt kínai falakat. A magyar csak osztrák iparcikkelt vehessen, olyan áron, ahogy az osztrák adni akarja.

tak és a rabbi a fiatal párt: kint a sirhantok között: a szokásos módon egybeadta... A temetőbeli esküvő hatása nem is maradt el, mert a monda szerint azután még csak egy embert pusztított el a kolerá; teljesen megszűnt a halálos vész.

A vidám kedvű, derűs arcú, derűs lelkű, nyurga lábu talmudista pedig boldog, hosszú életet élt az ő Hentsijével. Nagy családot neveltek fel. Békességben öregedtek meg; a temetőbeli esküvő emléke a bártfai vig talmudista igazi nevével, a Baumann névvel együtt rég feledésbe ment; a mult valamely érdekes történetét csak a „kolerás“ nevezés sejteti. Ugyanis, ha a hajdu menyecskékel tollra-börre, mi másra alkuszik a ma is fűrgé, vén Baumann szomszéd, másként sohasem tisztelik a szaporanyelvű aszszonyok:

— Kolerás ur így! Kolerás ur úgy... És ha majd egyszer valamelyik elementollu író fáradságot nem sajnálván, a falusi zsidó alakok elnevezésének történeteit, eseteit összeirogatja, azt hiszem, hogy kort és embereket jellemző becses könyv kerekedik ki azokból is.

ifjabb Móríc Pál.

És jöttek évek, évszázadok, egyre sötétebbek, egyre szomorubbak.

Iparosaink valaha híresek voltak, voltak olyan mestereink, hogy messze Nyugatról jöttek ide tőlük tanulni. Voltak, elpusztultak. Keraskedőink, bár úgy tartjuk, a magyar nem kereskedő-nemzet, egykor mégis ugyancsak ismertek voltak, Keleten—Nyugaton és Délen-Északon egyaránt. Voltak, elpusztultak.

A szántóvetők, ért kalászt arató dolgos földmivelők hiába öntözték veritékkel a földet, az áldás, a bőség javát elragadta tőlük valami láthatatlan rém.

A magyarság legszomorubb évszázadai ezek. Örökös küzdelemben, sebektől vérezve vergődik. Olykor óriás erőfeszítéssel igyekszik külső ellenségtől, belső ellenségtől szabadulni. És küzdelmei hevében nem látja, de ereje lankadásán érzi, hogy szívja vére: a fölötte sühogó vámpirpolitika. Voltak, valóban voltak, kik meglátták, voltak rémeket üző, rémekkel küzdő harcosaink. Voltak, erejük megtört, elpusztultak.

És pusztult a magyarság. Amiként pedig a hét szűk esztendő nyomorúsága a magyarok fölött évszázadokra huzódott, annál inkább gyarapodott, gazdagodott Ausztria.

Nem közjogi mérleget állítok fel most, hanem gazdaságit. Mert egybként arról is lehetne némi szó, hogy időnként hogyan ragadta el Ausztria szerződéses és eskük ellenére állami jogait, országunk egyes területrészeit. Arról is lehetne szó, hogy annyi küzdelem után még most is sok állami jogaink és országunkat kétség-telen megillető területrészek vannak osztrák kezén. A mérleg tehát itt is súlyosan itél. Amde maradjunk gazdasági téren.

A 67-es kiegyezés idején, hogy többről ne szóljunk, csak az osztrák államadóságra tekintünk. A jogai visszaszerzésének örömétől mámoros magyarság öaként olyan terheket és oly mértékben vállalt magára, amelyekre nem lett volna köteles, amelyek évről-évre bémító súlyjal nehezede nek államháztartásunkra, de fizetjük, mert fel ajánlottuk, megígértük, a magyar pedig szavát tartja, sajna még akkor is, ha a másik fél nem áll szavának. Legalább harmincnyolc év óta, bár többször nyilvánvaló lett, hogy az 1867. XII. t. cikket Ausztria nem tartotta minden pontjában meg, így tehát szerződést szegett, nem akadt közülük, aki erre az államadósági hozzájárulás törlesztését indítványozta volna.

A közös kiadások fedezésére kvótát vállaltunk, olyat, mely a múltányosnál sokkal súlyosabb. És így tovább, tovább. Fizettünk és fizetünk. És az osztrák zsebek csöndesen, zajtalan, nyeltek és nyelik a magyar aranyak halmazát.

Hunem, ha jogainkért fölszóalunk, ha az évszázados gazdasági kihasználás ellen föllépünk, ha nem akarjuk tovább tűrni, hogy a magyar munka eredményén osztrák szomszédok éljenek bőségben, a míg itthonról százezrek indulnak éhségtől üze vándor-utra — akkor vitággá jajdul az osztrák párt, hogy mi vad sovenek vagyunk, osztrák zsebeknek közönséges kirablói.

Ismét jók lennének mi, csak tannénk le arról a rögeszméről, hogy szabad nemzet vagyunk és így szabad önálló magyar gazdasági életet akarunk élni. Ha visszafordulna kissé az idők kereke és a derék szomszédok sikerrel követhetnék még egyszer jelszavunk Ausztria, rape!

Dr. Rác Lajos.

Külföldi hírek.

Bécs, július 29.

Angol-francia barátkozás.

(London). Azt a látogatást, melyet francia fiotta Portsmouthban tenai fog, óriási politikai misztifikációra fogják felhasználni. Ez alkalommal kifogják kirdetni Anglia és Franciaország testvériesülét. Ez a tüntetés nem az ország ellen szól.

Az akasztófa alatt.

(London). Chikagóból érkezett távirat szerint Hosh a többszörös aszszonygyilkos, kit a mult héten kellett volna kivégezni, 30 napi halasztást nyert.

Sikkasztó orosz tábornok.

(Posen). Varsóból jelentik, hogy Maximovics tábornok kormányzó nem azért szökött meg, mert fenyegető levelet kapott, hanem azért, mert sikkasztott. Szökése óriási szenzációt kelt.

Vilmos császár tervai.

(London). A Dail-Mail, mely tegnapelőtt azt a hírt, hogy Vilmos császár egy Hohenzollern herceget akar a norvég trónra ültetni, ma megczáfolja ezt a hírt és ezt írja: hire azért nem fogadható el, mert a norvégek nem szimpatizálnak azzal az eszmével, hogy Hohenzollerat ültesenek a norvég trónra. Vilmos császár most Károly dán herceg érdekében fáradozott. A Daily Express azt írja, hogy a császár a balti birodalmaknak Svédország, Norvégia és Dánia szövetségét tervezi, melynek élén Németország állana, a melybe Oroszországot is bevonnák. E terv megvalósításánál különösen arról van szó, hogy a balti tengert mare clausummá változtassák át, melytől távol tartanak Angliát, de az angol diplomaták idejekorán észrevették ezt és nyomban elhatározták, hogy ellentüntetést rendeznek a balti tengeren.

A gróf szökésben.

(Hamburg.) Puckler gróf, ki ellen leognai büntető törvényszék elfogatási parancsot adott ki, innen megszökött.

Béke alkudozás akadályokkal.

(Newyork.) Sáv japán követségi titkára az újságok képviselőinek azt mondta, hogy Japán vissza fogja utasítani Uritta meghatalmazását, ha ezar nem hatalmazza fel Wittét arra, hogy bármely szerződést aláírja. Ha Witta meghatalmazását rendszeren találják, akkor a japánok a békeszövegeteket írásban fogják átadni, melyre választ szintén levélben várják. Ugy hogy békotárgyalás levélváltásból fog állani.

Letiltott házasság.

(Köburg.) A czár megtiltotta Cyril nagyhercegnek, hogy az elhalt hasszeni nagyherceg feleségét nőül vegye.

Orosz katonák Ausztria ellen.

(Insbruck.) Nehány nap előtt a Stille Fock közelében osztrák császár

Vigyázz!

Kékre festett kirakat.

Folyton érkeznek újdonságok. 10.000 méter delain 25, 35, 65 kr. Óriás választékban vannak crystalin, popelin, gouvroirozott crap fodor, grenadin, de különösen batistokban, melyeket az idény előrehaladta miatt nagyon olcsón árusítom el.

Lövy F.

⇒ Kistemplommal szemben. ←

vadászok és olasz alpesi vadászok összekötözték. Az olasz katonák ezzel a kiáltozással rohanták meg őket:

— Abassa Austria! Csak a tisztek higgadtságának köszönhető, hogy vérontás nem történt.

Vármegyénk és vidéke.

Betörés Vámospércsen.

Vámospércsi levelezőnk írja, hogy az éjjel vakmerő betörők jártak Kaczender Dávid (szatócs) kereskedő lakásában. Ugyanis a körmönfont gazemberek a kerten keresztül ez udvarba hatolva a lakás egyik ablakát sárral be kenték, hogy nagy zajt ne üssenek, nyomtak be egy üvegtáblát, kívülről aztán benyulva kinyitották az ablakot s azon keresztül másztak a szobába. Ott aztán gyufát gyújtottak, a szekrényt feltörték s úgy garázdalkodtak a fehér nemű közt. Csakis a legértékesebb ruha darabokat válogatták ki. Elvittek 2 öltözet új férfi ruhát, női ingeket, törülköző kendőket és több párnát s vagy 15—20 klg. fosztott liba tollat. A csendőrség megindította a vizsgálatot. Azt hiszik, hogy a helyi viszonyokkal teljesen ismerős alakok követhették el. A kár mintegy 3—400 kor.

Érdekes, hogy a ház népe közvetlen a színhelytől a legközelebbi szobában aludtak, mindössze egy ajtó választotta a betörőktől el őket.

Póttartalékosok behívása. A póttartalékosokat augusztus 22-ére 28 napi fegyvergyakorlatra hívták be. A kézbesítés a megye minden községében megtörtént. A póttartalékosok attól tartanak, hogy erőszakkal bentartják őket.

Halálos lórugás. Mártonfalvához tartozó Gulpusztán Jakab János peraszt gazda 8—9 éves kis fiát főbe rugta a ló. Éleiben maradásához kevés a remény.

Agyagipar A kereskedelmi miniszter Badár Balázs mezőturi jeles agyagiparosnak 200 korona segélyt adott azon czélból, hogy a budapesti agyagipar kísérleti telepet meg látogatva művészet számba menő ügyességét tökéletesíthesse.

Rablás a vonaton. Pallér József nagyvárosi illetőségű rovott multu zsebmet szőtt folyó hó 22-én tolonczolták haza Kisujszállásról. Pallér szabályszerűen jelentkezett rendőrségen és még 21-én elutazott Nagyváradra. A mezőturi csendőrség ma táviratban értesíti a rendőrséget, hogy ugyanezen Pallér József tegnap a Karczag és Kisujszállás közti vonalszakaszon a vonaton vele utazó Köteles Bálint mezőturi lakost kábítószerekkel elaltatta és a nála volt 2490 korona papírpénzt elrabolta. A veszedelmes zsebmetszőnek társnője is volt valami Róth Laura nevű nő. Megkeresésére a rendőrség nyomozati eljárást tett folyamatba.

Politikai híreink.

Budapest, július 29.

Bánffy Dezső a 67-esek egyesüléséről.

Bánffy Dezső báró a felmerült híresztelésekkel szemben nyilatkozik a hatvanhetesek egyesüléséről és a koalíció állapotáról. — Nyilván az Andrássy Gyulához való utazásom terve, — mondotta — és gróf Tisza István czikke váltja ki a hatvanhetes

tömörülésre vonatkozó kombinációkat. Én a dolgról elsősorban egyet mondhatok és az egyúttal felelet a gróf Tisza István czikke befejező részére is: arra ne számítson senki, hogy akár én, akár Andrássy Gyula gróf a koalíciót — addig, amíg a jelenlegi csapáson halad — elhagyjuk. Ez semmi szín alatt sem fog bekövetkezni, még pedig két okból. Az első ok szubjektív természetű. Nekünk ezt a küzdelmet becsületesen végig kell harcolnunk, együtt azokkal, akikkel a harcba indultunk.

— A másik okunk azonban már objektív természetű. Éppen a hatvanhetes alap szempontjából volna a legnagyobb dőre-ég, ha gróf Andrássy Gyula és én otthagynók a koalíciót. Mert mi történnék akkor? — A száznyolcvan főnyi függetlenségi párt, amely most a koalíció által hozzá van kötve a hatvanhetes politikához — míg nemcsak a mostani időpontra, hanem a kormányzati működés egész időtartamára is — ez a függetlenségi párt a mi kiválásunk után tüstént felszabadulna ebből a lekötött helyzetből és csak természetes volna, ha e felszabadult állapotában azonnal visszatérne a csorbátlan, a teljes perszonál unió terére.

Mindazáltal e fejtegetések korántsem fordulnak a hatvanhetes tömörülés eszméje ellen, sőt erős nyomattal jelentem ki, hogy ezt a tömörülést én is feltétlenül szükségesnek, sőt sürgősen szükségesnek tartom. De ennek egyetlen módja az, hogy a szabadelvűpárt tagjai élve a szabad kézzel amelyet vezérüktől megkaptak, elhagyják régi partállásukat és részint az újpárthoz, részint a disszidensekhez csatlakozzanak.

Azt a kérdést is feszegetik a lapok, vajjon lehetséges-e, hogy a disszidensek és az én pártom egymással szerves kapcsolatba legyen. Erre én csak azt felelem, hogy ez nagyon kívánatos. Vajjon lehetséges-e, annak csak ezután kell kiderülnie. Arról azonban megannyugtathatok mindenkit, hogy demokratikus és haladó szellemű programom ebben az esetben is az utolsó betűig fenn fog tartatni.

Ahová „a fene se jár.”

A *Polgár* írta meg ezt a jóízű, jellemző kis esetet: Az idők változásának s vele a hangulat fordulásának jelölül ideiglatjuk a következő telefonbeszélgetést, úgy, amint megtörtént. Lapunk egyik munkatársa ma este telefonösszeköttetést kért a szabadelvűpárt klubjával. A telefonnál a szolgáló jelentkezett:

— Halló, kérem, a párt vezetőemberei közül ki van odafönt a klubban?

— Senki, kérem, — volt a válasz.

— A képviselő urak közül kit találhatnék ott?

— Sénkit, kérem.

— Ki tartózkodik Budapesten a párt tagjai közül?

— Senki, kérem. Ne is tessék tovább kérdezősködni, — szölt a klubszóló elkeseredett hangon. *Ide, kérem, hetek óta már a fene se jár.*

Megrögzítjük a szabadelvűpárt szolgájának ezt a röpké kiszólását, már csak azért is, mert ennél találóbban alig lehetne jellemezni a szabadelvűpárt mai helyzetét.

Háromezer munkás nyomora.

(Egy osztrák társaság „rabszolga tábora” Magyarországon).

Aki valaha olvasta Zola „Germinal”-ját, az megérti, hogy minő rettenetes emberfölötti munkát végez a bányász lent a föld gyomrában. Örökös sötétség az ő világa, szünetlen harc és viaskodás a fenyegető, rémitő veszedelmekkel.

Van egy osztrák társaság Magyarországon: a Duna-gőzhajózási társaság, amely silány bér mellett több ezer bányamunkást foglalkoztat. Ennek az osztrák társaságnak Pécs mellett is vannak szénbányái, amelyben két hét óta 3000 munkás sztrájkol. Lehet, hogy a munkások kissé túlkövetelők, amint ez a sztrájkmozgalmaknál már rendszerré vált; de mindez nem változott azon a tényen, hogy Ausztriából az egész társaságot kidobnák, ha véletlenül magyar volna és ott úgy viselkednék, mint az osztrák társaság viselkedik.

Elrémitő, amit ez az osztrák társaság a pécsi sztrájk alkalmából mivel. Pécs egész környéke ostromállapotban van. Az iskolák és a társaság irodahelyisége katonai és csendőrkaszárnyák. A munkásokat és családikat, beteg gyermekeikkel együtt a lakásokból kidobják; csendőrök és katonák üldözik az erdőben vadként kóborló és bujdosó munkásokat. A munkások hozzátartozói tömegesen megbetegednek és a társulati kórházat bezárják. Csendőrök fegyveres nyomattal aláíratnak elbocsátási igazolványokat, melyekben a munkások önként lemondanak a társulattal szemben tennálló összes jogaikról.

Ez az eljárás jogtalan és embertelen még akkor is, ha a munkások talán túlkövetelők volnának; bár ezt sem hiszszük, mert az osztrák társaságoknak régi szokásuk Magyarországon annyit nyuzni és szipolyozni, amennyit éppen lehet. Valósággal szégyen, hogy a magyar hatóságok ilyenekhez segédkezet nyújtanak és ezzel biztatják sógorékat, hogy csak járjanak el minél könyörtelenebb módon a derék bányai munkásnéppel.

Ennek a társaságnak a főreiszvényesei főhercegek és ez a hatóságokat arra buzdítja, hogy a munkásokkal szemben minden lehető üldözést elkövessenek. A társaság pécsi igazgatója: Sztraka Ferencz — ki daczára, hogy évek hosszú sora óta él Pécsen, egy befüt sem tud magyarul — bezzeg nem így bánt el a munkásokkal január 26-án a képviselőválasztáson. Mint a selyemruhával, úgy bánt el a ma csürhének kikiáltott munkásokkal és a *cseh, német állampolgárokat leszávaztatta adójuk alapján a szabadelvűpárt jelöltjére.* Közel száznyolc-

Érdekében áll

minden háziasszonynak hogy

FÜLÖP BÉLA

MEGNYILT!

üzszerárú, csemege és liszt üzletében vásároljon

Vár-utca 2. sz. (a zenedével szembe)

van olyan pécsi bányászt szavaztattak le a kormányparti jelöltre, akik nem is magyar állampolgárok. Ekkor kedvesek, szeretetreméltóak voltak ezek az emberek a bányaigazgatónak, a városi hatóságnak egyaránt, ma azonban mind csürhe. A legközelebbi választáson majd megint kedvesek lesznek, ha mindjárt most éheztek is őket. De mi is lenne, ha a főhercegi részvényeseknek nem jutna száz meg száz-ezer korona osztalék.

Egyházak és iskolák.

Egy év Debreczen iskoláiban.

Az értesítők nyomán.

Nem érdektelen dolog városunk nevezetes tényezőinek, az iskoláknak életét vizsgálni s köztük némi összehasonlításokat esz közölni, sok oly érdekes adatot tüntetnek azok fel, amelyek magának a városnak életére is világot vetnek. Másrészt sok oly tanúságot meríthet azokból mindenki, a vezető férfiak, maguk a tanárok, a tanulók, a szülők és mindenki, a ki az iskolával és annak feladatával, a magyar ifjúság nevelésével csak némi összeköttetésben is van, hogy ez a munka nem teljesen kárbavesztett fáradság, sem nem felesleges dolog.

Kezdjük meg ismertetésünket a legnagyobb intézetünkkel az akadémiával.

I.

Az akadémiai tanszakok évkönyvét dr. Ozory István akad. igazgató székfoglalója nyitja meg az angol és magyar szabadságvesztés büntetéséről, amely logikus és világos szembeállítás a racionális és tervszerű angol bebörtönözésnek a felületes és tervszerűtlen magyar elzárással. — Ezt követi dr. Tóth Lajos jogtanár székfoglaló értekezése „a vérség oltalmáról.” 5 szakaszban ismerteti és tárgyalja a fiatal jogtudós azon jogrendszerek történetét és mai állapotát, a melyek arra hivatnak, hogy az örökös jog terén, az egyéni szabadság és családfenntartás nagy harcában a közép utat biztosítsák az ember reális előrehaladása érdekében.

Az iskola — fentartó és legfőbb kormányzó hatósága a tiszántúli ev. ref. egyh. kerületi közgyűlés, amely az iskola kormányzását a püspök, és az egyh. kerületi főgondnok s a főiskolai igazgatótanács útján igazolja.

Az akadémiának ez ideig igazgatója dr. Ozory István volt, a jövő évben dr. Ferenczy Gyula lesz; a theologiai kar dékánja dr. Erdős József volt, jövőre Csiky Lajos, a jogi karé dr. Jászi Viktor volt, dr. Tóth Lajos lesz.

A tanári kar. A theológián 5 rendes tanár működött, míg a jogi 5, államtudományi szakon 9 tanár volt; a bölcsészeti szakon működtek 4+3=7-en mind a két félelven át.

A tanárok irodalmi munkásságát is fejtették ki, a miről az évkönyv 43—45 lapjai számolnak be; többen közülük vizsgálati biztosok is voltak. Így az egyházkerület képviselője volt dr. Erdős József Böszörményben, Erdős Lajos Hodmezővásárhelyen; kormányképviselő volt Csiky Lajos Békésen és dr. Öreg János Böszörményben.

A tanári karban az idén meglehetősen nagy változások történtek, amennyiben 3 tagja dr. Kérészy Zoltán, dr. Bartha Béla és

dr. Helle Károly eltávoztak, mindhárman az iskola erős oszlopai lehettek volna az akadémiának. Helyükbe még eddig csak két tanerő lépett dr. Kun Béla és dr. Kovács Gábor szép tudományu és nagyra hivatott ifju emberek.

Az ifjúság vezetője Kövér Árpád végzett theologus lett, a ki a seniori hivatalát „Isten és az ember” cz. értekezésével foglalta el.

(Folytatjuk.)

Vasárnap a templomokban. A református templomokban az istentiszteletek sorrendje a következő: Nagytemplomban: Percz István s. lelkész. Kistemplomban: Kis Albert. Kossuth-utcaiban: Jánossy Zoltán Ispótytemplomban: Szele György lelkész Csapókerthben: Kovács János népiszkolai tanító. Homokkertben: Papp László főiskolai senior. — Az ágost. hitv. ev. templomban vasárnap d. e. 10 órakor az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi.

Ma ünnepeltetik a róm. kath. templomban Szent Annának a templom védőszentjének ünnepe, amikor az isteni tiszteltek sorrendje: Reggel 6 órakor miséznek Mellan István 7 órakor Szabó István, a 8 órai szent misét egyik kegyesrendi tanár mondja 9 órakor ünnepélyes nagymisét végez segédlettel Szentgyörgyi Jordán Károly szaniszlói apátplébános nagymise után Molnár Kálmán árvaházi igazgató prédikál, háromnegyed 11-kor a Svetits zárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Nyári Ignác mond 1/12 kor miséznek Kampell József. Délután 3 órakor ünnepi vescesernye és Rózsafüzér.

A gör. kath. kápolnában 6 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 9 órakor szent mise, délután 3 órakor vescesernye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

UJDONSÁGOK.

A debreczeni csata 56. évfordulója.

(1905. augusztus 2.)

A reformátusok főiskolájának legrégibb ifjúsági intézménye, a magyar irodalmi önképzőtársaság szünidei fentartóbizottsága ez évben is kezébe vette a debreczeni csata évforduló napján, a hazafias polgársággal és a helybeli dal-egyletekkel karöltve, az ünnepségek rendezését. Az ifjúsági rendezőség élén ifj. Adorján István esküdt felügyelő h. elnökkel már összeállította a programot s azt a polgársághoz intézett hazafias felhívással plakátokon közrebo-csájtotta. A felhívás és program szövegét egész terjedelmében közöljük.

(A kiáltvány.)

Polgártársak:

A magyar szabadság egyik szomorú, de mégis dicső napja közeleg!

Augusztus 2-ika az 1848—49-iki nagy-szerű küzdelemnek utolsó pontja, melyet édes hazánk szabadsága, függetlensége hajtott sirba, itt a magyarság s a tiszta önzetlen hazafiság központjában Debreczen város mellett.

Sirba hajlott, mert elnyomta a vad erőszak. Hiába küzdöttek halált megvető elszántsággal a hős honvédek. A tömeg győz a lelkes, de kicsiny sereg felett! . . .

Ezért szomorú nap augusztus 2-ika.

Am a hősök vére nem bullott hiába! Az egyszerű sirokon a feltámadásnak, a szabadságnak vérrózsái keltek ki s követelte a jogot, az igazságot! Uj korszak hajuala tünt fel a csatamezők mögül. A régi honvédek unokái nem hagyták bosszulatlanul őseik nagyszerű vérdózatát! Minden magyarnak, ki e névre érdemes, ott van szívében, lelkében a szent intelem: legyen végre igazán szabad a magyarok hazája!

Jertek azért Polgártársak, adjunk kifejezést e szent meggyőződésünknek, különösen ma, amikor legnagyobb szükségünk van rá, hogy jogaink kivívására teljes egyetértéssel egyesüljünk.

Adakozzunk azok emlékének, akik értünk, a hazáért, ennek szabadságáért, függetlenségéért küzdöttek s estek el.

Áldjuk a dicső honvédek emlékét! Merítsünk lelkesedést, kitartást sirjokról, hogy tudjunk a hazáért élni, munkálni, s ha kell, meghalni is.

Mert csak így áld meg a Magyarok Istene.

Ünnepi sorrend.

Az ünnepély sorrendje a következő:

I. A Petőfi-szobornál: 1. „Talpra magyar, hi a haza . . .” Éneki a „Petőfi dalkör.” Karmester: Alföldy Béla. 2. Emlékbeszéd. Tartja: Kocsis János hittanhallgató. 3. A „Petőfi dalkör” a koszorut megkoszoruzza. 4. „Apotheosis” Szerdahelyi K. tól. Éneki a „Petőfi dalkör.”

II. A szabadság-szobornál: 1. Alkalmi ének. Előadja a „Debreczeni Dalegylet.” Karnagy: Mácsay Sándor. 2. Ünnepi beszéd. Tartja: ifj. Adorján István esküdtfelügyelő. 3. Szavalat. Előadja: Szilágyi Dező joghallgató. 4. Csatadal. Hubertől. Előadja a „Munkás Dalegylet.” Karnagy: Alföldy Béla. A szabadság-szobortól ünnepélyes kivonulás a honvéd temetőbe, az Egyetértés dal- és zeneegylet vezetése mellett.

III. A honvéd-temetőben: 1. Szentelt hantok. Mosonyitól. Előadja a „Kossuth dalkör.” Karnagy: Kókert Gusztáv. 2. Emlékbeszéd. Tartja: Bertha Jenő joghallgató. 3. Alkalmi költemény. Előadja: Kiss László joghallgató. 4. Szózat. Éneklék az összes dalegyletek.

Gyülekezés a főiskola udvarán, délután 3 órakor. Az ünnepély kezdődik 1/4 órakor a Petőfi-szobornál. — Debreczen, 1905. július 26.

A „Magyar Irodalmi Társulat.”

Este 8 órakor a nagyerdei vígadóban a Petőfi-dalkör táncszal egybekötött dalestélyt tart!

Ifjúsági felhívás.

Ezenkívül a főiskolai ifjúság, a hírlapok után még a következő felhívást intézi Debreczen város hazafias polgáraihoz:

Augusztus 2-ika a történelmi Debreczen város életében egyik nevezetes nap. 7500 magyar vitéz állott szemben városunk alatt a túnyomó számu 50000 főnyi ellenséggel. Küzdöttek a hazáért! Meghaltak a hazáért! De emlékek él szívéinkben, lelkünkben! Tanuljunk tőlök Debreczen hazafias polgárai! Szeressük hazánkat úgy, mint ők szerették! Mi is nehéz, nehéz napokat élünk most! Kik lehetnek a mi példányképeink, ha nem ők, kik elhullottak a véres harc alatt. Jertek, ünnepeljünk szívvel-lelélekkel! Adjatok jelt külsőleg is ünneplésünkről. *Lobogózzátok fel házaitekot nemzeti színnel, mely alatt ők elestek a hazáért, a „Szabadságért, Egyenlőségért, Testvériségért!” Tűzzetek fel a lobogót! Mutassátok*

Rác Károly teljes zenekarával minden hétfőn, Kiss Béla és zenekara pedig a többi napokon zeneestélyt rendez a Magyar király kávéházban. Hüsitett italokról, fagyalt, jeges kávé, kitűnő borok és pontos kiszolgálásról legjobban gondoskodik

Erős Jakab kávé.

meg, hogy él szivetekben a hazáért eszeteknek dicső emléke! *Mutassátok meg, hogy szeretitek a hazát, hogy igaz magyarok vagytok!*

Debreczen, 1905. július 29.

Hazafias üdvözléssel

A debreczeni főiskola ifjusága

Adományok a kis Szána-lánynak.

(Nyilvános nyugtázás.)

Végre foganatja lett többszöri felhívásunknak. Hát mégis csak vannak jószívű emberek Debreczenben, de a jótékony asztaltársaságok és nőegyletek mintha beszűntették volna működésüket. Eddig legalább nem jelentkeztek. Se a gazdagok . . .

Szegény, de becsületes, jólelkű munkásemberek juttatták hozzánk a legelső adományt. Az István-gözmalom derék munkásai közt Rózsásy László egyleti jegyző gyűjtött 14 korona 86 fillért. A kérges kezű, de aranyszívű munkásemberek ezzel is tanubizonyosságát szolgáltatott annak, hogy a munkás-zubbony alatt derék jó szívek dobognak. Fogadják a kis nyomorék leányka nevében a mi köszönetünket a derék, jólelkű, magyar munkások, akiktől példát vehetnének a gazdagok, a jólétben uszók . . .

Még Kiss Adolf kávésküldött 1 koronát a szegény gyermek részére. Gyűjtésünk **15 korona 86 fillér**. Az István-gözmalom munkásainak gyűjtőívét itt közöljük:

N. N. 1 kor. N. N. 1 kor. N. N. 50 fillér. N. N. 20 fillér. Szauer Dániel 20 fillér. Szathmári József 10 fillér. Preszler Gyula 20 fill. Kovács András 10 fill. Spál Károly, id. Varga István, Lovassy József 20—20 fill. Bakó József, Kozma János 10—10 fill. Balázs László 20 fill. Árva Ferencz 10 fill. Katona József 20 fill. Pelegri György 10 fill. Sunyovszki M. 20 fill. Kerékgyártó L. Vida Sándor 10—10 fill. Bihari István 20 fill. Patai Mihály 06 fill. Faragó Géza, Molnár M. 40—40 fill. Balla János 10 fill. Kazay József 20 fill. Mendre Mihály 10 fill. Bartha István 20 fill. Koncz Sándor 10 fill. Nagy Sándor 20 fill. Balogh József 10 fill. Tóth János 20 fill. Péntek Sándor 10 fill. Taskovits József 20 fill. Hubert Ferencz 10 fill. Mészáros Mátyás 20 fill. Horváth Mihály 10 fill. Tóth András, Csáky Mihály 20—20 fill. Szabó Sándor, Bánki Ferencz 10—10 fill. Veitzy György 30 fill. Boldizsár S., Barna Ferencz 10—10 fill. Rózsásy László 20 fill. Csabai József, Tar Ferencz, Gaál Gyula, id. Bozóki Mihály 10—10 fill. Fekete András 20 fill. Varga Ferencz 80 fill. Kádár András, Tasnádi Sándor, Bundi Gergely, Kovács Gábor, Hornung Lajos 10—10 fill. Kovács József 30 fill. Reszler András, Keszteszky Bertalan 20—20 fill. Kálmántzhey Gábor, Varga István 10—10 fill. Arany Bálint, Tikász József 20—20 fill. Sári Béla, Gyökös Mihály 10—10 fill. Takács Sándor 20 fill. ifj. Bozóki Mihály, Simon József, Papp János 10—10 fill. Kálmánchelyi Ferencz 20 fill. Szathmári István, Dede József 10—10 fill. Gacsárdi István 20 fill. Makai Sándor, Antal János, Cséki Sándor 10—10 fill. Szőnyi János Fekete Bálint 20—20 fill. Mendre Gergely, Szűts János, Kapitány Mihály 10—10 fillér. Összesen: 14 korona 86 fillér.

Kérjük a jólelkű embereket, juttassák el adományaikat mentől hamarabb hozzánk, hogy a nyomorék leányka mentől hamarabb meheessen fürdőre.

— **Hírek a kamarából.** A földmívelési miniszter a kamara felterjesztése alapján Szolnok városában nyári háziipari tanfolyamot engedélyezett, melyre a vármegye 25 tanítónője jelentkezett tanulónak. A szokolói vegyeskereskedők és iparosok között nézetösszeütközés állván elő az árusítási jogkörre nézve, dr. Rédei Rezső segédtitkár a helyszínére kiutazott együttesen tárgyalandó a kereskedőkkel és iparosokkal. Szávay Gyula kamarai titkár ma reggel Szolnokra utazott a háziipari tanfolyam ügyében a főispán elnöksége alatt tartandó gyűlésre. Onnan Kisujszállásra és Karczagra tér át hivatalos ügyekben. A Szatmár-Németiben engedélyezett szabóipari vándortanfolyam vasárnap fejeződik be vizsgával és munkakiállítással. A kamara részéről dr. Rácz fogalmazó utazik ki.

— **A „Petőfi dalkör“** augusztus 2 dikán este 8 órakor rendezendő dal estélyére a városban lakó közönség tömegesen fog kivonulni, hogy áldozzon pár órát a hazafias dalok és szavaltatok élvezetének. Beke Kálmán végzett joghallgató kitűnő tárgyat választott szavallásra; az „Utolsó honvéd“ című szép költeményt, melynek szerzője ifj. Vályi Nagy Gusztáv ügyvédjelölt, ösmert tehetséges költőnk. A dalestélyre a nagyerdei. séta és seslakerti kint nyaraló uricsaládok fiatal-sága ia nagyban készül, mert úgy vannak értesülve, hogy kedves és fesz-telen táncmulatságban lesz részük, a melyben részt vesz sok szép leány, de lesz sok tánczoló ifju is! A kerti öreg urak, apák és mamák részére pedig egy nagy hosszú asztalról gondoskodott a figyelmes rendezőség, mely nagy asztal mellett kedélyesen ellehet borozgatni és beszélgetni a haza sorsáról s a rég elmúlt szép időről, közben pedig örömtelt szívvvel szemlélni a tánczoló boldog fiatal párokat. — Az öreg 1848/9 évi egyenruhás honvédek is ott fogjuk látni az ő asztaluk mellett, mert a Petőfi-dalkör ő róluk sem feledkezik meg soha és ilyenkor meleg vendégszeretettel látja el őket szerény vacsorával. A Magyar fiuk bandája pedig már jó előre hangolja nyirettyűjét ez estélyre, mert azt hallotta, hogy ott lesz az a gyönyörű kis lány, — kinek a nótáját el kell huzni . . . és ott lesz az a dali ifju is — a ki oly szépen tánczolja a a csárdást — na meg a bosztont is!

— **Az orfeum miatt.** Említést tettünk arról, hogy a Debreczen sörcsarnokban működő orfeum trágár előadásai miatt a rendőség a kihágási eljárást megindította Harangi György vendéglős és Scheiner Izsák orfeum igazgató ellen. A rendőség Harangit megbírságotla, Scheiner ellen azonban még nem fejezte be az eljárást.

— **Elismerés.** D. Rácz Lajos dr. kamarai fogalmazónak a kartellekről írott munkáját a kereskedelmi miniszter elismeréssel vette tudomásul s a ministerium részére több példányt megvett.

— **Eltörlik a zárórát.** A vendég-lősök és kávéskók régi panasza már a záróra. A mindenféle adóval megterhelt üzletemberek türethetetlenek tartották mindig a rendőség zaklatásait. A mozgalomnak végre sikere lesz. A

főkapitány javaslatot tett a záróra eltörlése ügyében. A javaslatot hétfőn tárgyalja a tanács és ha nem is törli el egészen a zárórát, minden esetre kedvezőbb helyzetet teremt a mostani, türethetetlen állapotok helyett.

— **Halálozás.** Az alábbi gyászlapot vettük: Szomorodott szívvvel tudatjuk forrón szeretett leányunk, hű testvérünk, unoka-, sógornő és rokonunk néhai Nicht Margitnak folyó hó 28 án este 9 órakor, életének 17-ik évében, 3 heti súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk hűt tetemei folyó hó 30-án d. u. 5 órakor fognak Mester-utca 42. számú házunktól az ev. ref. nagytemplomban tartandó rövid ima után a Hatvan-utcazi temetőben siri nyugalomra helyeztetni. Végtisztességtételre rokonainkat, ismerőseinket s az elhunytinak barátait bánatos szívvvel meghívjuk.

— **Dalestély.** A depr. munkás-dalegylet augusztus 6 án. vasárnap este tartja nyári dalestélyét a Bika disztermében. A rendezőség mindent elkövet, hogy a vendégek kellemes szórakozásban részesüljenek. A meghívók a napokban lettek s ét küldve. Ha valaki tövedésből nem kapott s igényt tart róla, sziveskedjék a dalegylet tagjaihoz fordulni. A zenét Veres Tóni jőnevű zenekara szolgáltatja.

— **Nyári telefon.** A kereskedelmi miniszter a debreczeni kereskedelmi és iparkamara kérelmére a telefonkezelésben azt az üdvös módosítást hozta be, hogy a 6 hónapos nyári ideiglenes bekapcsolások nem szigoruan májustól októberig foghatnak helyet, hanem szabadon választandó egymást követő 6 hónapon át, s egy két, sőt három hónapig meghosszabbíthatók lesznek aránylagos díjért. Ezzel a nyaraló telepeken lakó kereskedőknek egy régi vágya ment teljesedésbe.

— **Agyontaposták a lovak.** Nádudvarról hozták a debreczeni közkórházba Szabó József gazdát, akit a saját lovai taposták el nyomtatás közben. A borzasztóan összegázolt ember szombaton délben meghalt. Az ügyesség elrendelte felbonczoltatását. A bonczolást dr. Izsó János törvényszéki és dr. Hutiray József kórházi orvos végezték. Holnap fogják temetni.

— **Ehunyt kis diák.** Riesz Lipótnak, a népszerű debreczeni cukrásznak a családját nagy csapás sújtotta. Tizenhárom éves fiok elhunyt, a szomorú esetet a család a következő gyászjelentésben tudatja: Mély fájdalomtól megtört szívvvel tudatjuk felejt-hetetlen jó fiunknak, testvérnek és unokának Lipótnak f. hó 29-én, életének 13-ik évében, 20 hónapi súlyos szenvedés s a halotti szentségek ajtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hűt tetemei f. hó 30-án d. u. 5 órakor fognak Arany János-utca 11-ik számú háztól a róm. kath. egyház szertartása szerint a Szent-Anna-utcazi temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmiseáldozat f. hó 21-én d. e. 9 órakor fog a Mindenható Urának bemutatattatni. Debreczen, 1905. július 29. Szülei: Riesz Lipót nejjével Tóth Erzsébettel. Gyermekük, illetve testvérek: Sándor és Eliz. Nagymamák: öz. Tóth Sándorné szüi. Szép Terézia és gyermekei, öz. Riesz Károlyné és gyermekei. Számos közeli és távoli rokon nevében is.

— **Milyen nemű a telefon?** A bohémasztainal nagyban vitatkoznak arról, hogy a der—die das melyik formája illeti meg a telefont. Mindhárom párt egyforma erős. Sehogysem tudják meggyőzni egymást. Épen kapóra lép az asztalhoz egy ifju óriás s a többiek már messziről kiabálnak rá:

— Nich te, milyen nemű a telefon?
— Nich, aki nem tudja, hogy a der—
das miatt kérdik, hunczutságot sejtve
odaszól:

— Milyen nemű? Hát nőnemű! Hisz
örökösön beszél...

A megoldás általános tetszésre talált.

— **Védjegy a bajuszpedrőre.**
Grósz Nagy Ferencz debreczeni gyógyszerész
saját készítményű bajuszpedrőre leendő
használat céljából 2 rendbeli védjegyet és
árumintát jegyeztetett be.

— **A debreczeni munkás dal
egylet** 1905. július 30-án, délután 3 óra-
kor, a régi gazdasági tanintézetben vá-
lasztmányi gyűlést tart, melyre a választmány
tagjait tisztelettel hívom meg. Horkay La-
jos elnök.

— **Meglopott munkás.** Kállay Jó-
zsef kefégyári munkás panaszt emelt a rend-
őrségen, hogy a szobájában záratlan helyről
kettős fedelű tula ezüst óráját és lánczát 30
kor. értékben ellopta.

— **Elgázolt 84 éves öreg ur.** A
szerdán elgázolt Zsigó Endre érszalacsi
földbirtokos állapota egyre rosszab-
bodott. A 84 éves öreg ur agyarázkó-
dást szenvedett és bár magas korához
képest jó erőben van, nagyon kevés
remény van arra, hogy hamarosan
fölépüljön. Felesége, akivel három év
előtt ünnepelte aranylakodalmát, ál-
landóan ágya mellett van. Az öreg
ur szerepvivő ember volt hajdanán
Biharmegyében. Volt főszolgabíró, or-
szággyűlési képviselő, a ref. egyháznál
tanácsbíró jelenleg is. Az öreg ur a
Tátrában a legelső turisták közé tar-
tozott most is. Onnan jött szerdán
Debreczenbe, hogy rokonait megláto-
gassa. Ugy történt a szerencsétlenség,
hogy az öreg ur, aki nagyon szeretett
gyalogolni, nem vette észre az átjáró-
nál sebesen közeledő kocsi, amelynek
kocsisa nem rántotta vissza a lovakat,
hanem ráhajtott. Az esés következté-
ben szenvedett agyarázkodást. A gon-
datlan kocsis ellen a bűnügyi eljárás
megindult.

— **Felhívás.** A „debreczeni daley
let“ működő tagjait tisztelettel kérem, hogy
az aug. 2-iki ünnepély alkalmából tartandó
főpróbán, f. évi aug. hó 1-én kedden este
fél 9 órakor az akadémia II-ik számú terem-
ben (főiskola épület) pontosan megjelenni
sziveskedjenek. Csurka István titkár.

— **Libák a tilosban.** Altberger Sá-
muel Bihari-telep 22. sz. a. lakó beltisztító 14
libája ramentent Major Andrács Bihar-telep
76. sz. a. lakos földjére. És ott 20 korona
kárt okoztak. A tilosban talált libákat Major
összefogdostatta és kocsin be akarta szállí-
tani a város gazdasági épületébe. A kocsi
azonban Altberger 4 alkalmazottja megta-
madta és a libákat elvette. Major a rend-
őrségen panaszt tett ellene.

— **Műkedvelő előadás.** A debre-
czeni kereskedő ifjúságból alakult műkedvelő
társaság a Kereskedelmi Beteg-Oththon javára
augusztus 5-én, szombaton a Margit-füdő
dísztermében táncszal egybákötött műked-
velő előadást rendez. Helyarok: I. rendű
ülőhely 2 korona, II. rendű ülőhely 1 kor. 60
fillér, III. rendű ülőhely 1 korona 20 fillér.
Állóhely 60 fillér. Jegyek előre válthatók:
Borsos Kata nőrő, Glück Ede, Löwy F., Rózsa
Ignác és Rózsa Lajos urak üzletében, va-
lamint az őss es szereplőknél. A zenét Kiss
Béla zenekara szolgáltatja. Pénztárnyitás 7
órákor, az előadás kezdete pont fél 9 órákor.
A színlap a következő: A HARANG. Színmű

3 felvonásban. Irta: Kazaliczky Antal. Ren-
dező Nagy József színész. Személyek: Her-
nádó Fülöp, gépgyáros — Vági István, Zsiga.
fia — Róna Ferencz. Mariska, leánya —
Glück Margitka, Ilka, nevelt leánya — Weisz
Ilonka. Berényi Andor gyári mérnök — Kroh
Vilmos. Aerényi József, főhadnagy — Spira
Sándor. Retek Pongrácz — Weisz Lajos.
Jani, fia — Lányi Tivadar. Ludmilla, leánya
— Markbreiter Margitka. Bródi, gyári mun-
kás — Bihari Zsigmond Czeczilia, (Czi-
cza néni) neje — Hardt Mariska, dr. Simonfi
Ákos, orvos — Géresi Kálmán, dr. Csiz-
madia József ügyvéd — Ungár Sándor,
Vojnits József földbirtokos — Róth József
Boris, leánya — Weisz Sárika, Szobaleány
— Kövesy Rózsika. Vendégek stb. Történi-
napjainkban.

— **Mark Twain — ne jének.** Mark
Twain, az ismert amerikai író a következő
sírfeiratot vésette neje sírkövére az elmírai
temetőben:

Warm summer sun
Shine kindly here.
Warm southern wind,
Blow softly here.
Green sod above,
Lie light, lie light.
Good night, dear heart,
Good night, good night.

(A nyáron melegen süt ide a nap
sugara Te déli szellő leheld ide meleg-
ségedet. Ti zöld füvek, lassan hajoljatok rá.
Jó éjt, édes kincsem, jó éjt, jó éjt.)

— **Tűz.** Ma éjjel 1 órákor a nyil-
utczáról tüzet jeleztek. Ház égett és a
nagy szélvészben tartani lehetett tőle,
hogy a tűz tovaterjedt. A tűzoltóság
gyorsan kivonult, de lapunk zártáig
még nem sikerült a tüzet elfojtani.

— **Kefegyári munkások bálja.**
Szombat este tartották a Falk-féle kefégyár
munkásai és munkásnői a szokásos nyári
táncmulatságukat a nagyerdei Dobos féle
pavilonban. A mulatság, mely szépen sike-
rült, reggelig tartott. A jelen volt asszonyok
és leányok névsora a következő:

Asszonyok: Erős Józsefné, Jeney Já-
nosné, Kiss Jánosné, Szathmáry Imréné,
özv. Kiss Józsefné, Imre Lászlóné, Geröfy
Andrásné, Molnár Istvánné, Csóka Pálné,
Szűcs Jánosné, Liszkay Józsefné, Kerék-
gyártó Andrásné, Gombos Józsefné, Zöldy
Jánosné.

Leányok: Barna Juliánna, Kiss Lidia,
Váczy Zsuzsika, Kiss Eszti, Csikós Erzsi,
Pásztor Juliska, Horváth Zsófi, Tomka
Emma, Oláh Zsófi, Zsirus Erzsike, Péterfi
Julia, Molnár Ilonka, Fésűs Erzsi, Elek
Erzsike, Elek Mariska, Nagy Eszti, Gyön-
gyösi nővérek, Pap Mariska, Török Juliska,
Szathmári Erzsike, Tóth Zsuzsika, Nagy
Mariska, Széles Mariska, Horváth Juliska,
Kovács Eszti, Kiss Rózsika, Bőr nővérek,
Szabó Zsuzsa, Szilágyi Mária, Cséky nővé-
rek, Ujj Eszti, Török Juliska, Kiss Juliánna,
Faragó Eszti, Csizsár Erzsi, Fodor Irma,
Moné Zsuzsi, Krasznay Zsuzsi, Szabó
nővérek, Barta Klára, Nagy Juliska.

— **Kutyamarás.** Piskolczi Pál csil-
lag utca 42 sz. a. lakó légszeszgyári sze-
relőt szombaton délelőtt 9 órákor, mikor a
Debreczen-vendéglő udvarán dolgozott, Ha-
rang György tulajdonos kis fekete kutyája
megharapta. A rendőrség az eljárást megin-
ditotta. A kutyát megvizsgálják.

— **Leitner Adolf** sámsoni orvos,
augusztus hó 1-ére lakását Debreczenbe
Széchényi utca 11. sz. alá helyezi át.

x **Az első segélynyújtás** minden
eszközökben legjobb bevásárlási forrás **Kun
Márton** kötszer és gummiáru üzlete Debre-
czen, Piac-u. 12.

— **Olosó áraink feltűnést kelte-
nek.** Fegyházban kötött női és férfi ha-
risnyák 20 krtól, patent gyermek harisnyák
15 krtól, fiu-, leány- és férfi szalma kalapok
25 krtól, torna sapkák és torna ingek 35 krtól,
női és férfi vászon cipők 70 krtól, nyári női
egész és fél kesztyűk 18 krtól kaphatók míg
a készlet tart Fisch Testvérek üzletében főtér.

— **Gyógyszertár megnyitása.** Van
szerencsém a nagyérdemű közönségnek tuda-
mására hozni, hogy a Homokkert és Varga
utca sarkán (Rossi ház) levő gyógyszertár-
amat f. évi augusztus hó 1-én megnyitom.
Koczién Dezső gyógyszerész.

— **Markotányosnak** a 39-ik gyalog
ezred ez idei gyakorlatára, kik pályázni akar-
nak, a Pavillon laktanyában az éllemezési
tisztnél felvilágosítást nyerhetnek és ajánla-
taikat azonnal megtehetik.

— **Olosó áraink feltűnést kelte-
nek.** Utazó bőröndök, uti kosarak, kézi
kofferek, kézi táskák, plaid szijjak, patent
gyermek székek, gyermek kocsik, gumi lab-
dák, nyári játékszerek nagy választék, gyári
raktár a legolcsóbban Fisch Testvérek üzle-
tében főtér.

— **„Antidol“ a legjobb gyógy-
szer:** fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen.
A szert nem kell bevenni, egy pár csepp a
tenyéren eldörzsölve s a használati utasítás
szerint belélegezve, azonnal megszünteti a
bajt. Sok ezer ember használja s mindenki
csak jót mond róla; kérdezze ismerőseit,
hogy „használta e már az „Antidol“, a mely
nagyszerű hatásáért már arany éremmel is
ki lett tüntetve“? Egy üvegecske ára 1 kor.
20 fillér és 35 szőr mulasztja el vele fejfá-
jását. Kapható Debreczenben Mihalovits J.
Muraközy László. Grósz Nagy Ferencz, Tóth
Béla és Balázs Ödön gyógyszerész uraknál.

— **20 korona jutalom** adatik a
még mult hó 30 án elveszett kisebb termetű
foxterior nőtény eb, megtalálójának ismer-
tető jele: egész fehér, simaszőrű, farka és
fülei nincsenek megvágva, jobb szemhelyén
nagyobb — a szem is bele esik — fekete
folttal, a balfül szögletben kisebb fekete
folttal.

x **Szeplő, pattanás, foltok** az ar-
cot ecsumítják, azonkívül a nap és szél is
nagyon befolyásolják az arcbőrt — ezért
használják hölgyek sőt urak is a hirneves
Földes-féle Margit-Crémot. E törvényesen
védett arczkenőcs sem higanyt, sem ólmot
nem tartalmaz, a szeplőt, májfoltot, patta-
nást és az arcz mindennemű tisztatlanságát
pár nap alatt eltávolítja, a ránczokat kisi-
mitja és az arcznak finom, fiatal, rózsás
színt ad. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona.
Kapható a készítőnél, Földes Kelemen gyógy-
szerésznél Aradon és minden gyógyszer-
tárban]

Sirdogál magában . . .

(Nótás Papp Ferkó bánata).

A Scheiner-féle orfeumnak volna egy
érdekes, értékes művésztárgya is.

Papp Ferkó, a népdalénekes ez, aki a
Dankó Pista daltársulatával évekig dalolt
széles Magyarországon. Gyönyörű bariton-
jával, mélyérezsű, szép magyaros előadásá-
val nagy szeretet és lelkesedés mellett da-
loltatta a szegény Pista remek dalait.

És ha olyan szabad természetű, sza-
badságszerető legény nem volna ez a buczkó-
fejű, gyönyörű nótájú Papp Ferkó: a ma-
gyar színpadon is derék nótás legény le-
gény lehetne; csak próbát né kellene tartani!
Csak színházi törvénykezést ne találtak
volna ki ezek az ujdívatú színészmajmok.
Hosszu szerepeket né kellene befűteni!
Mondom, ha a direktorok sem volnának
nagyságos urak! A rendezők olyan komoly
tisztviselők! . . . Gyönyörű nótáit a magyar

szinpadon csattogtatná Papp Ferkó, a kinek a szabadság az eleme, az éltető lelke . . .

Ezért van ilyen gyűvő mőnő sorban Papp Ferkó, a ki — jelenleg — a Scheiner féle társulatnál működik, illetőleg működne, mert ritkán került rá a sor. Csak czégernek, magyar czégernek tartják gyönyörű magyar nótás Papp Ferkót . . .

Kezdetben, meg a komédia rekesztésekor dudol egy két szép magyar nótát Papp Ferkó; azután félrehuzódik valamelyik sarokba, az asztalvégre és azután sirdogál, sirdogálhat magában, hogy Debreczenben sem kell már a magyar nótá. Csak azok az ocsmány nemzetközi kornyikálások.

Szegény Papp Ferkó . . . Sirdogál magában! Sirdogálhatsz is!

Szabad Hajdu.

TÁVIRATOK.

Bánffy Deésen.

Budapest, július 29. Bánffy Dezső báró ma Hock János, Dániel László és Szabó Kálmán képviselők társaságában Deésre utazott, hogy ott részt vegyen az új párt zászlóbontásán.

Szeged határozata.

Szeged, július 29. Szeged városi közgyűlése Fodor Károly adóügyi tanácsnok indítványára pótlólag elhatározta, hogy az önként beálló ujonczoknak nem adja ki a belépési nyilatkozatot.

Feloszlik a szabadelvűpárt.

Budapest, július 29. A szabadelvűpárt 16 tagu intéző bizottsága holnap ülést tart, amelynek tárgya a párt feloszlása. A volt szabadelvűpárt tagjai az új-pártba lépnek, amely nevét alkotmány-pártra változtatja. Tisza István néhány hívével párton kívüli állást fog elfoglalni.

Lujza hercegnő leleplezi férjét.

Páris, július 29. Lujza hercegnőt mód felett bántja, hogy férje, Kóburg Fülöp herceg a válókeresetében, amelyet ellene benyújtott, durván megbántotta. A hercegnő kijelentette, hogy férje nem nemes emberhez és lovaghoz méltó hangot tanusított ellene, aki mindig kimélte őt és sohasem bántotta meg. A hercegnőt a férje durvasága arra készíti, hogy házas életét leleplezze és elmondjon mindent, hadd ítélhessen a világ. A hercegnő leleplezéseire bizonyára érdekes pikantériái lesznek a felső tizezer botránykrónikáinak.

Az orosz forradalom.

Moszkva, július 29. A zemsztvók kiáltványt intéztek a nemzethez, amelyben fenyegető hangon jelentik ki, hogy a türelem elfogyott, a csár jóindulatába vetett reménység elpárolgott, tehát nem várnak tovább tényleg, hanem a tettek mezejére lépnek.

Vizbefúltak.

Nagybecskerek, július 29. Klauber Márk itteni nagykereskedő felesége. 11 éves leánya és kocsisa a

Temesen csolnakáztak. A csolnak felborult és mindhárman a vízbe fulladtak.

Bihar és Pitreich.

Budapest, július 29. A darabont kormány honvédmisztere, Bihar altábornagy ma délelőtt Bécsben hosszasan tárgyalt Pitreich közös hadügyminiszterrel a katonai kérdésekről.

Az angol hajóraj mért nem jön.

London, július 29. Az angol tengerészeti hivatal megczáfolja egyes osztrák és magyar lapoknak azon híret, hogy a földközi tengeri hajóraj a magyar válság miatt nem jön az idén Fiuméba. A hajórajnak nem is volt szándéka az idén Fiuméba látogatást tenni.

Öngyilkos akadémiai tanár.

A tulfeszített munka áldozata.

Ifju Grábler Sándor, a keszthelyi gazdasági akadémia tanára, Szombathelyen agyonlőtte magát. Egy pisztolylövés vetett végett egy nagy reményekre jogositott életnek, egy jól indult pályának. Mint írják, ritka zseniális ember volt az, kit holtan találtak a Gyöngyös vizében. Tudósításunk a következő:

Az öngyilkos tanár Grábler Sándor szombathelyi takarékpénztári főkönyvelő legidősebb fia volt. Már diák korában büszkesége volt családjának, mert tanárai valamennyien fényes jövőt jósoltak a vasszorgalmu, zseniális, szolid fiúnak és Grábler csakugyan azon az uton volt, hogy a hozzája fűzött nagy reményeket valóra váltsa; mert rövid idő alatt annyira magára vonta föllebbvalói figyelmét, hogy a folyó év elején már főmérnöki rangban a keszthelyi gazdasági akadémia tanárává nevezték ki az alig 31 éves fiatal embert.

Mielőtt azonban pályájának delelőjét elérte volna, az irigy sors a közepén vágta ketté az életerős fiatal professzor életét.

Szerdán délben Virágh Mihály mezei munkás a Gyöngyös vizén egy férfi hullát látott uszni. Apjával a partra huzták a holttestet és az odahívott bíróval együtt megállapították, hogy ifju Grábler Sándor keszthelyi akadémiai tanár lett a Gyöngyös áldozata. Azonnal Szombathelyre siettek és Grábler hozzátartozóit értesítették a szerencsétlenségről.

Minden jel arra mutat, hogy Grábler pénteken, július 21-én este beleállott a Gyöngyösbe és ott föbelőtte magát.

Jobb halántékán nyitott seb tátong, haja egészen le van pörköltve; ott ment be a gyilkos ólom. A golyó átjárta az agyat és a bal fül mögött jött ki. A kicsapódás helyén kilocscsant a szerencsétlen fiatal ember gyveleje. Kétségtelen, hogy a lövés után Grábler holtan bukott bele a vízbe, amely azután elsodorta holttestét.

Az öngyilkosság előzményei.)

Ifj. Grábler Sándor a tulfeszített munka és folytonos tanulás áldozatává lett. Szép állása volt, anyagi gondok nem bántottak: csak tudnivalója nem hagyott neki békét. Mikor az egyetemet elhagyta, sem szünt meg tanulmányait folytatni. Kinevezték Szombathelyre kulturmérnöknek, itt meg is házasodott, két évvel ezelőtt oltárhoz vezetvén unokanővérét, Weidlich Irmát. Házasságból 2 kis leány gyermek született, kik közül az

egyik 4, a másik 2 éves. Mintegy 3 évvel ezelőtt a kormány Grábler Nagyszébenbe, majd onnan Budapestre helyezte át. Pihenést nem ismerő szorgalmával, folytonos tanulásával annyira magára vonta a földmívelésügyi minisztérium figyelmét, hogy 1905. februárban Grábler nevezte ki a keszthelyi állami gazdasági főiskola megüresedett technikai tanszékebe tanárrá.

Március elsőjén foglalta el új állását, de alig kezdte meg előadásait, már hat hét múlva szabadságot kellett kérnie, mert az új állásával járó tanulmányok és tulfeszített munkássága oly idegessé tette, hogy okvetlenül pihenőre volt szüksége. Április közepén családját hazavitte Szombathelyre, ő maga pedig több szanatóriumot felkeresett. Junius elsőjén hazament szüleihez családjához, hogy pihenjen, de itt annyira buskomor volt, hogy hozzátartozói a legnagyobb gondalal frizték, mert néhány héttel ezelőtt többször említette, hogy inkább öngyilkos lesz, sem hogy bevárja, míg lassankint megőrül.

Pénteken — július 21-én — délután azt mondta feleségének, hogy hivatalos ügyben Budapestre kell utaznia 10 órakor egész normális kedélyhangulatban elbucszott nejétől, azt mondta neki, hogy kimegy a pályaudvarra és a 11 órai vonattal elutazik. Gyanútlanul eresztették utnak, nem is sejtve, hogy milyen sötét tervet forgat agyában.

Ifju Grábler Sándor persze nem utazott Budapestre, hanem kiment a Gyöngyös partjára és valószínűleg valahol a szőlősi malom körül agyonlőtte magát.

Közgazdaság.

Az V. állategészségügyi körzet a sertésvészárlat alól feloldatván, a július 31-én tartandó hetivásárra már ezen körzetből is megengedhető a felhajtás. Mezőrendőrkapitányság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest, 1905. július 29.

4 cent olcsóbb Amerika eső prognózis az e heti körülbelül egy koronás emelkedés mind oly mozzanatok, hogy haszonrealistákra ösztönözték az embereket, és ennek folytán már a tegnapi zárlatnál olcsóbb árakon indult meg a határidős üzlet, a déli tőzsdén a nap legalacsonyabb árfolyamai kerültek felszínre.

Délután azonban a spekuláció felhasználta az alacsony kurzusokat, is vélemény vásárlásokra végeredményben tegnap estéhez képest semmit sem vesztek az árfolyamok.

Készáru a delelőtti lanya üzlet folyamánaként 20 fillér olcsóbb.

1905. októberi buza	16.06.—08
1906. áprilisi buza	16.62.—64
októberi rozs	12.92.—94
1905. májusi rozs	—
októberi zab	11.60.—62
1905. áprilisi zab	—
1906. májusi tengeri	11.92.—94
1905. júliusi	—
1905. aug.	—
szepetemberi	—
1905. augusztusi repce	24.50.—70

Törvénykezés.

Birák szabadságon. Szabadságra mennek Balogh Zsigmond július 31-től és Harsányi Gusztáv bíró urak augusztus 2-től.

Jövőheti bünygyi főtárgyalások. 1905. július hó 31-én hétfőn zsélet hirdetések, és vádtanácsi ügyadó tárgyalásai. — Augusztus hó 2-án szerdán főtárgyalások Kósa Józsefné ellen, gond. okoz. emberölés vétsége, Dózsa Gyuláné ellen, lopás vét-

ségéért. Erdei András ellen, hatóság elleni erőszak büntette. Lipárdi Gyulla ellen, lopás és orgazdaságért Ajtai Jánosné ellen, csalás büntette. Augusztus 4-én Pénteken főtárgyalások. Fialkovic Béla ellen gondatlanságért okozott súlyostestisértés vétségért. Berki László s 4 társa ellen lopás büntette. Hégedüs Imréné ellen, lopás büntette. Rékási Mihály ellen, súlyos testi sértés büntette Szepesi Mihály ellen, lopás büntette.

REGÉNY-CSARNOK.

Kisértet-látó.

43 — Amerikai bűnügyi regény. —

Még most sem említi nevet — kiáltott fel a titkos rendőr boszusan.

— Az az idegbontó küzdelem, hogy az én tisztességes nevem az ön szélhámokodásaitól megóvjam, felemészlette minden erőmet. A leghőbb vágyam volt, hogy szákszámolást. Végre is kenyértörésre kellett vinnem a dolgot, hogy körmei közül kiszabaduljak. Kiléptem az üzletből. Az én szerencsétlen embergyűlölő természetemnek köszönheti, hogy azután nem törődtem vele, mit csinál, pedig tartanom kellett attól, hogy az ön dolgai árnyékot vetnek majd reám is; de nem tehettem volna semmit ellene, oly ravasz módra veti ki hálóját, hogy senki sem sejti terveit, csak akkor nyílik ki a szeme, mikor már hálójában vergődik. Sok fajta gazficzkó van a világon, de az nem változtat a dolgon, hogy fegyházba kerülnek-e vagy sem.

No ez igen erős hang — mormogta Neckett, aki azonban lehetetlennek tartotta, hogy Barleyre vonatkozzék. De hát ki lehetett az a család?

— Ha az ember piszokba turkál, ne csodálkozzék rajta, ha piszkos lesz, de igyekezzék is tőle mentől előbb szabadulni. Bár így tettem én is mégis úgy érzem, hogy az önnel való összeköttetésem folt a becsületemen. Hogy engem a szákszámolásnál is meg fog csalni, tudtam, de hát a természetét senki sem tagadhatja meg. Mikor e sorokat írom és az ön végleszámolását nézem, világos előttem, hogy hallatlan orozatlansággal csapott be engem. Legyen vége a komédiának, amelyet az én pénzemért akar játszani, hiszen ön az én szememben ugyanis csak közönséges csaló marad. Ez a szákszámolás is érdekes bizonyítéka lesz annak.

Az utolsó lap nem volt teleírva, de ebből is láthatta Neckett, hogy az annak a levélnek a fogalmazványa volt, a melyet Biddy annak a társainak akart írni, aki üzleti szákszámolásnál megcsalta.

Zsebre tette a leveleket, míg a többi papírokat ismét összecsomagolta és az ágy alá lökte.

Elhatározta, hogy azonnal a Barley üzletébe megy és kipuhatólja, vajjon vonatkozhatnak Biddy ezen sorai az üzlet mostani tulajdonosára. Egyébként is szívesre akarta kérni Barleyt.

Rövid idő múlva már ott volt az irodában és Barleyt munkaközben találta.

— Jó estét Neckett ur — üdvözölte a titkos rendőrt, de alig nézett fel az írásaiból. Az utolsó postát nézem most át. Tíz perc múlva már nem talált volna itt.

— Nem is akarom zavarni — mondta a titkos rendőr, aki azonban az irodában mindent szemügyre vett, még az irnokokat is. Semmi különös — gondolta magában. Olyan becsületes arcok, hogy még föltételezni se lehet valami bűnös dolgot.

Majd fenhangon a következőket mondta:

— Barley ur volt oly zives a multkor megígérni, hogy bármikor kisegít pénzzava romból. Most éppen szükségem volna rá,

hiszen tudja, a Biddy ügyében vezetem a nyomozást.

Barley megfordult és az arca ijedséget árult el.

— Milyen szerencsétlen vagyok én — mondta. Még én kértem rá és ime, olyankor ju'ott eszébe, hogy ígéretemre emlékeztessen, mikor nem tudok annak eleget tenni. A mai napon ugyanis rendkívül nagy fizetési kötelezettségeim voltak, úgy hogy a pénztáram teljesen kiürült. Magamnál is kevés pénz van, a bankba pedig már nem küldhetek, mert késő. Végteletlenül sajnálom.

Neckett nem tudta elpalástolni boszúságát és ezzel a megjegyzéssel, hogy majd máshoz fordul kölcsönért, távozni készült. De az ajtóból visszafordult.

(Folytatjuk.)

Szerkesztői üzenetek.

P. I. Dorog. Figyelmedet köszönöm; de az általad említett és ajánlott dologba nem elegyedik bele.

B. A Nagyvárad. Kedves testvér, megkaptam; csak hogy a mi kiskerületünkhez hosszú a — rigmus; azonban: tekintettel a rigmus szépségére és időszerűségére, mihelyt beilleszthetem, közlöm. Ebben a nagyon is prózai világban küldhetnél már egyszer valamiféle prózát is, sőt mivel Nagyváradtól Debreczen nem olyan messze van, magad is átruczczanhatnál szívünk Aladárja.

P. E. Vaskóh. Kedves Emil! Várom a többit is. Az első küldemény érdekes és kedves volt. Így nyáron nagyon kellemes idő leket felétek Mócziában; hanem a tél, a tél... Mikor láthatunk már?

Cs. Endes Dani Arad. Szíveskedjél egy A. és V. albumot küldeni. Ennyit talán megtehetsz a régi muukatársnak.

Dr. B. P. Helyben. Megjegyzéseket megkaptuk. Helyszűke miatt kimaradt keddre.

K. I. Kolozsvár. Megkaptuk. Átolvassuk. A cikket közöljük. A versről véleményt mondunk. Üdv.

Nyilttér.

MATTONI FELE
BUDAI
KESERUVIZ
legjobb hajtószer.
Kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

Augusztus 15-ig

feltűnő olcsó

leszállított árban

lesznek elárusítva

a raktáron lévő Blousok, Costümök, ruhaaijak, nő- és leány kabát, köpeny, gallér, stb.

Halmágyi Sámuel

utóda

női felöltők nagy áruházában.
Debreczen Piacz-u. 47.

Magánmérnöki munkákat

elvállal

Sipos és Kelen

okleveles mérnökök

műszaki és építési vállalati irodája
DEBRECZEN, Piacz-u. 58.

(Bank-palota.)

Telefon: 237.

Szolyva Hársfalva gyógyfürdő

Magyar Gleichenberg.

(Bereg megyében.)

Vasuti állomás.

Gyógyeszközök: Hidegvizgyógyintézet, vasas- és égvényes savanyuviz és fürdők, sós és fenyő belégzési intézet, villany massage. Allandó fürdőorvos. Gyógyszertár. Kitűnő ellátás és lakás. Mérsékelt árak. Idény májustól — októberig. Azujonnan épült „Erzsébet szálloda“ már a folyó évi fürdő idényben megnyílik.

Prospektussal és egyéb felvilágosítással szívesen szolgál

A fürdőigazgatóság.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Az idény előrehaladottsága miatt

rendkívül
leszállított áron

árusítunk

Mosó zephir, Kreton,
Ruhavászon, Etamine
és Batistokat.

Csak néhány hétig tartó nagy árleszállítást

rendezünk a nyári idényből visszamaradt szerb vásznak, kartonok, batistok, zefírek, delínekből s fekefe és színes gyapju szövetekből.

Ezen cikkek közül óriási mennyiségű maradék

fél áron kapható.

Színes napernyők beszerzési gyári árban tavalyi darabok fél árban

Szabó Lajos fiai czégnél

1 m. divatos bluz-selyem 40 kr., 1 db. jó minőségű zefir házi bluz 85 kr. és 1 frt., 1 m. mintázott franczla batiszt 35 kr.

Ingyen ad a Budapesti koronás áruház

DEBRECZEN, Piacz-u. 7. (Vecsey palota.)

Ingyen ad E héten Ingyen ad
minden vevőnek

egy pontosan járó asztali órát
aki 20 korona értékű árut vásárol

minden vevőnek

a vásárlás részletben is eszközölhető.

Áruházam a fővárosi áruházak mintájára van berendezve

ahol minden kapható.

Diszmi majolika, kinaezüst, üveg, porcellán, sport cikkek és játékok. Törpék, kerti díszek, szobrok, női bőr táskák, likőrök készletek és csinos alkalmi ajándék tárgyak **1 koronától.**

50 filléres külön osztály.

Áruházam egész napon át nyitva megtekinthető vásárlási kényszer nélkül. Az asztali órára azonban csak azok tarthatnak igényt, kiknek első részlet vásárlása a 10 koronát meghaladja.

Schön Márkus.

A HARMAT CRÉME

arcszépítő és bőrápoló kenőcs

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtinktát (mitesser) s bőrbajokat. Kisimítja a ráncosodni kezdő arczbőrt s azt fehérré, simává és üdévé teszi.

Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arcra.

Nem ziroz, tehát nappal is használható.

Hatása gyors és biztos!

Egy tévely Harmat-oréme ára 1 kor.

Készítő helye s főraktára:

Mihalovits Jenő

„Kigyó” című gyógyszerárában
DEBRECZENBEN, a városházzal szemben.

Kárpáti egészségi labdacskok

(malaczkai labdacskok)

eldugulás, nyálkásodás, étvágyhiány, gyomor-baj, felfúvódások, szédülés, fejfájás, váltóház, aranyer, bőrküütések, köszvény, vizzkór és vesebajok ellen a legfényesebb sikerrel alkalmazhatók.

Széküldési főraktár:

Friedrich János gyógyszerésznél
Malaczkán, Főut 335.

Pozsonymegye.

Egy skatulya ára 21 kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. 5 kr.

Tekintetes Friedrich János gyógyszerész urnak Malaczkán. Igen kérem, küldjön nekem postafordultával két tekercset a „kárpáti egészségi labdacskai”-ból. En ezeket már negyedik hónapja szedem igen jó hatással, gyomor-bajom és székrekedésem megszűnt s gyomrom ezáltal ismét rendszeresen működik. Fogadja tehát tekintetes gyógyszerész ur ezen kedves gyógyszeréért hálás köszönetemet, melylyel maradok kíváncsi tisztelettel: **Szabó Mihály** földbirtokos Ó-Kécske (Pestm.) 1904. február hó 4-én.

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és elegendő költségtérítés feljelen díjtalanul.

GOLDBERGER AY.
BUDAPEST, V. VÁZSI-UTCA 20. "HIRDETÉSI IRODA."

500 koronát

fizetek annak, ki a Bartilla fogvizének használatát követően, ívege 70 fill., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. (Franco küldéssel külön 95 fill.) Bartilla-Winkler Ede, Wien, 19/L, Sommergasse 1. — Kapható minden gyógyszerárában és drogonériában — Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jó utalmaztatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 5 kor. 20 fillérért.

KORYTNICZAI ÁSVÁNYVIZ

kiválóan elismert gyógyvíz, gyomor, bél- és aranyeres bántalmak ellen, máj- és lép-daganatoknál, sárgaság, székrekedés, epekövek és húgysavas diathesis ellen.

Kapható: fürdőigazgatóság által Korytniczán, Édeskuty L., Budapest, Makoviczky Péter Liptó-Rózsahegyen, valamint az összes gyógyszerárakban. Saison május 15 től. — Ujannan épült, a legmodernebb igényeknek megfelelően berendezve.

VIZGYOGYINTÉZET

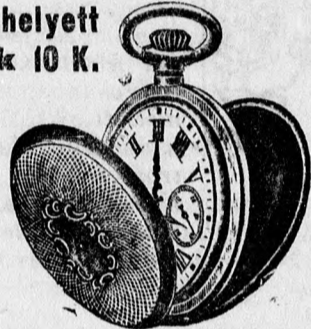
Reformált pensiorendszerünket különös figyelembe ajánljuk. Az étkezés étlap szerint, bármely órában minden fürdővendégnek külön szolgáltatik ki.

Pensioárak: május 15-től július 1-ig, szept. 1-től október 1-ig, egy személy 6 korona, két személy 11 kor., három személy 15 korona, július 1-től augusztus végéig egy személy 8 kor., két személy 15 kor., három személy 20 kor. Ezen árakban a gyógyhely- és zeneilleték is bennfoglaltatik. Bővebb felvilágosítást nyújt dr. Ormay József kir. tanácsos, fürdőorvos, valamint a

fürdőigazgatóság Korytniczán.

Feltűnést keltő!

18 K helyett csak 10 K.

Remek remontoir Gloria-Ezüst-óra, 3 erős fedé és ugró fedéllel, dusan vése, pontos járás, 3 évi jótállással, utánvétellel csak 7 koronáért

UHRENF. J. KÖNIG

Bécs, VII., Westbahnstrasse 36/75.

Uj! Cook és Johnson

amerikai szab. tyukszemgyűrűje.

A jelenkor legjobb és legbiztosabb szere, nagyszerű hatással és azonnal fájdalommegszüntető.

Kapható Ausztria-Magyarország minden gyógyszerárában, 1 drb borítékban 20 f., 6 drb cartonban 1 kor. postai küldéssel 20 f.-el több.

Főraktár Magyarországra:

Török József gyógyszerár

Budapest, VI. Király utca 12.

Központi raktár Ausztria-Magyarországra: „Zum Samariter”, Graz.

Konyári Sóstó fürdő

megnyit április hó 30-án.

Gyógyítja a görvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszut, csontvelőlob, összezsugorodott izület stb mindennemű köszvényes, csuzos bántalmakat, bármiféle bőrbajokat, továbbá sápkór, máj lép, vese és belső daganatokat, különösen női és férfi bajokra legkifejtőbb hatású.

Fürdő orvos: **Dr. Móricz Ernő** pocsaji tb. járás orvos.

Kifogástalan tiszta fürdők, jól berendezett lakások, jó vendéglő (kittinő ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletem alatt állanak) és a mi fő, mélyen lezállított árak mellett rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesünek a t. fürdővendégek.

Vasuti állomás: **Hosszupályi**, Debreczen—N.-Létai vonalon. Posta és távirda állomás helyben. Minden vonat érkezésénél kocsik állanak rendelkezésre.

Tanítóknak, mindenféle tisztviselőknak, hivatalnokoknak 25% árkedvezményt.

Tisztelettel

FRANK ZSIGMOND
a Konyári Sóstó fürdő kezelője.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — **Vidéki tudakozásná tessék válaszbélyeget csatolni.**

Tetőcserép prima waggonszámra P. Ladányi állomáson berakva ezrenként 24 koronáért kapható Fábán és Barna cserép és téglagyárban P. Ladány.

Fiatal, csinos, föltétlen szolid uri lány „gentry” ismeretségét keresi. Levelek a kiadóba kéretnek „Pipiske” jelige alatt.

Borsy-féle pemetefü csukor, köhögéskor a legjobb csukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budei czukrászda, Jósza és Jóna drogueriájában.

Vetőgépek teljesen kijavítva felelősség mellett potom árban, részlet fizetésre is kaphatók Ráhmér Sándornál Piacz utca 26. Nagytrafik udvar.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjutányosabban és jótállás mellett eszközli Földvári L. debreczeni első Elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. szám az udvarban.) Villamos felszerelések, zseblámpák, kerékpárok és alkatrészek raktára. Képes árjegyzék ingyen. — Telefon szám 168.

Ugyes rőtös kereskedő-egédet keresek nagyobb vidéki divatüzletbe. Czim a kiadóba.

Hölgyek tanácsot és segínyt nyerne, szülés esetén felvétetnek, a legnagyobb titoktartás mellett, egy intelligens gyakorlott szülésznőnél. Kényelmes lakás. — Orvosi felügyelet. Debreczen, Kossuth-u. 61. sz.

Egy jó családból 14—15 éves fiu tanulónak felvéteket Slachta János fűszer- és vasüzletében H.-Nánáson.

Hegedülni legjobban és legolcsóbban tanítok. Házaknál vagy saját lakáson is. Czimem Arany János utca 59., ajtó 5.

Vasesztergályos és géplakatos tanoncok gépműhelybe fővéteinek Deák Ferencz-utca 22.

24 drb különböző nagyságu furdőkád igen olcsón kölesön kapható Kiss Ignác bádogosnál Piacz-u. 34. **Uj furdőkádak folytonosan raktáron.** Olcsó szolid árak. Villamos csengő berendezési vállalat.

A Macson négy nyilas tanyaföld kiadó. Értekezhetni lehet Eötvös-utca 58. sz. alatt.

Ugynökök fizetés és magas jutalék mellett azonnali belépésre kerestetnek Schweitzer Testvérek varrógép- és kerékpár nagykereskedőkhöz Debreczen, Piacz-utca 56.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

Vasesztergályozást, vasgyalulást, gépjavitást a legolcsóbban vállal Preiszler Mór gépműhelye Debreczen, Deák-Ferencz-utca 22.

Első rendű detailista segéd azonnali vagy későbbi beépésre felvétetik Ullmann Salamon fűszer- és csemege üzletében Piacz-utca 70.

Nagy Lajos házasságközvetítő irodája Csapó u. 13 szám. (az udvarban jobbra) a mezőrendőrkapitányság mellett. Telefonszám 335. A házasulandó felek jegyzéke állandóan kifüggesztve van az iroda kapujára helyezett kis szekrényben d. e. 8—12-ig d. u. 2—7-ig. Előjegyzési díj 2 korona.

Mester utca elején Bundi-utca 4. sz. a. egy ujonnan épült magas földszintes ház, 4 szoba, előszoba, konyha, kamara és világos pince és tártózekai augusztus 1-től kiadó.

70 kr. egy óra tisztítás és javítás Pintér Dezső órásnál, Szent-Anna-utca 2. szám. Tanuló felvétetik.

Eladó borok. Nagyobb mennyiségű 1903. évi termésű ménes fehér rizling és bakator fajú szőlőkből összeszűretelve, úgy hordónként, valamint 50 literen felüli mennyiségekben is magán fogyasztóknak, 10 hektoliter 1904. évi veres bor kitünő minőségű jutányos árak mellett **Szekelyhídon Kovács Lajos** bortermelőnél.

Gazdatiszt 18 évi gyakorlattal állást keres. Czim a kiadóban.

Egy kopirprés megvételeire kerestetik. Czim a kiadóban.

Vaskereskedő segéd a ki vasszakmában teljesen képzett, esetleg fűszert is érti, vidéki kisebb városokban szervizozott, azonnal állomást nyerhet Slachta János kereskedésében H.-Nánáson. Itt egy tanuló is felvétetik.

A nagyszepesen 6¹/₂ nyilas föld kiadó. Értekezhetni lehet N. Szappanos utca 17. sz.

Rendelje meg 1 koronáért 1 hónapra a Debreczeni Független Újságot, akkor megkapja ingyen a december elején megjelenő 320 oldalra terjedő nagy képes naptárunkat.

Két szép, márványlapos éjjeli szekrény megvételeire kerestetik. Czim a kiadóban.

Csere kerestetik zsidó családnál Gölnicz-bányára. Egy 13 éves leány helyett, egy ugyanolyan forma fiu vagy leány elfogadtatik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

1000 darab levélboríték, tetszés szerinti czég, nyomással 2 forintért megrendelhető Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-u. 47. Telefon 18.

Mr. M. Rose

Berlitzrendszerű

nyelviskolája.

Francia, német, angol nyelv és irodalom osztály- és maganoktatás

külön uri-, hölgy- és gyermekkurzusok.

Felvételek ideigl.:

Simonffy-u. 42. sz.

Naponta d. e. 11—12, d. u. 5—6.

Szabályzatokat kívánatra ingyen és bérmentve

Kárpitos műhely átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Flaschner György** kárpitosmester uralt Piacz-u. 55. sz. alatti

műhelyét átvettem.

Az ország legnagyobb városaiiban szerzett több évi tapasztalat arra jogosít föl, hogy a mélyen tisztelt rendelőknek a legkényesebb igénytől a legegyszerűbbig megfelelelhetek.

Minden munka u. m. kárpitozás, diszítés és bármily javításokat a legjutányosabb árért eszközök.

A n. é. közönségnek becses pártfogásért esedezem.

Flaschner György utóda
LUKÁTS GYULA

kárpitos és diszítő
Piacz-u. 55. A műhely hátul az udvarban.

Gépolaj, Tovottazsir

valamint gazdasági kocsikenőcs legjobb és legmegbízhatóbb

Térei J. Utódánál

kizárólagos festék és zsiradék nagykereskedő.

DEBRECZEN, Hatvan-u. 13. sz.

CIRKUS

Sidoli Cäsar.

200 személy. 123 ló.

A Vásártéren.

Legnagyobb és legegánsabb

TENT-CIRCUS

külön vonattal érkezik meg s folyó évi augusztus hó 1 én tartja megnyitó

disz-előadását.

Az itteni tartózkodás

csak 12 nap.

Hirneves vállalatom megátogatta a legnagyobb városokat, és pedig: Budapest, Bécs, Berlin, Páris, Drezde, Lipcse, München, Köln, Hamburg, Hannover, Brüssel, Zürich, Basel, Genf, Mailand, Turin, Genua, Florenz, Róma, Nápoly és Palermo.

Kerem nagy vállalatomat tömeges látogatás által pártfogolni és maradvok aláztatos tisztelettel

Sidoli Cäsar,

igazgató és tulajdonos,

a St. Sava rend fővezére, a román korona-rend, a Takova rend stb. lovagja.

Egjobb a valódi
ELEFÁNT
Mosó Szikso.

Óvakodjunk a hamis, érték-
 telen utánzatoktól.

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben.

Elefánt védjegy.

Értesítés.

*„Egjobb a valódi, elefánt-
 mosó szikso és a keresztes-
 szikso leghygiénesebb.
 Óvakodjunk a hamis után-
 zatoktól.”*
 Tóth Béla
 első helyezett mosószikso és
 leghygiénesebb.

Az Alföldi takarékpénztár
DEBRECZENBEN, Piac-utca saját ház.

Elfogad betéteket

4% kamatozás mellett.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, értékpapi-
 rokra, valamint helybeli és vidéki pénz-
 intézetek részvényeire.

Óvadékkölcsönöket ad

vállalkozóknak, bérlőknek, hivatalno-
 koknak.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra

Vesz és elad

Értékpapirokat, nevezetesen bel- és kül-
 földi járadékokat, zálogleveleket, sors-
 jegyeket részvényeket a legkedvezőbb
 napi árfolyamon.

Raktárvállalata elfogad árut beraktá-
 rozás céljából és arra előleget is nyújt
 a legelőnyösebb feltételek mellett.

Mindennemű felvilágosítással szí-
 vesen szolgál az intézet ügyvezetője.

A nyáriidényből

visszamaradt árak

leszállított árban

árusítatnak el.

Szerb vászon mtr 14 kr. Kar-
 tonok 20 krtól. Batisztok.
 Zepfirek. Delinek stb. Dus vá-
 lasztékban Női esernyők 110-
 től. Fegyházban kötött férfi,
 női és gyermek harisnyák
 és sok fel nem sorolt árak

OLCSÓ ÁRBAN

árusítatnak el.

Doszpoly János utóda

Főter, Tisza palota.

Orosházi Kenyérsütőde és Élelmezési Csarnok

A kertekben lakó közönség b. figyelmébe ajánlom állandóan
 friss sütésű

kenyereimet

bár mely kertségbe oda szállítva.

Előjegyzések elfogadtnak és pontosan eszközöltetnek.

= Naponta friss uradalmi vaj. =

Az általam leggondosabban összeállított te-
 kintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált
 vegytiszta

sósborszesz

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend,
 kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógy-
 szertárakban

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.
 Videki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel
 adatik

Tóth Béla gyógyszer-tára és illatszerraktára
 Debreczenben (Tiszapalota)

Hydraulikus sajtók

Arany érem
 Szeged 1899.
Arany érem
 Budapest 1899.
Arany érem
 Pozsony 1902.
 hydrau-
 likus
 sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust sajtolásra a nagy
 üzem számára.

2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat

kézihajtásra Herculesnyomero-
 szerkezettel, fa- vagy vastá-
 nyérral.

Gyümölcs- és

szőlő-örlőket,

bogyozogépeket

Gyümölcs-aszaló-készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legjobb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, II.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Megrendelések idejekorán kéretnek

Magyar orvosok! Csak magyar fürdőt ajánljatok!

Bártfagyógyfürdő

Fürdőidény: május 15-től szeptember 30-ig.

Kárpáti gyógy-, üdülő és fürdőhely, 382 m. a tenger
 szine felett. Posta, Távirat és vasúti állomás. Gyors-
 vonatokhoz közvetlen kocsik. Ócs. és kir. felsége Er-
 zsébet királyné tartózkodási helye 1895-ben. Pompás
 szállodák, gyógyház, magánvillák, éttermek és kávéházak.
 Magánfogatok részére istállók és kocsiszinek. Lawn teni-
 pálya. Gyermek-játszóhelyek. Villamos világítás. Clubélet
 (Bártfa-fürdői Park-Club, Könyvtár, társalgó- és zeneter-
 mek. Pompás turisztika, vadászterület, 6000 hold gyönyörű
 fenyveserdő.

Gyógyjavaslatok. Verszegénység, oly idegbajosoknál és
 gyengeségeknél, melyek vérhiányon,
 vagy kimerülésen alapulnak: női ivarszerek kúlfőféle ba-
 jainál, sápkór, vérhiány; terméketlenség és tehetetlenség-
 nél; kimerülésnél súlyosabb betegségek után, váltóláz, gör-
 vély és angol-kór; a szívnek megbetegedéseinek. Egye-
 dül álló utókúra karlsbadi marienbadi, balfi, lipíki fürdők
 használata után. — **ORVOSOK:** Tiszti fürdőorvos: Dr. Hintz
 Henrik közeg, tanácsos, továbbá: Dr. Blumenfeld Armin
 Dr. Kanarik J., Dr. Szörényi Tivadar, Dr. Grossman Dezső,
 Dr. Csérei János Gyéri Dr. Hona rendelő orvosok.

Az elmúlt évadban a vendégek száma 5000 volt.
 Felvilágosítás és prospektussal készségesen szolgál a fürdőigazgatóság Bártfafürdő.

Országos hírű modern hidegvíz
 gyógyintézet! Három ásványvíz-
 fürdő! Hideg és meleg ásványvíz.
 Telített szénsavas fürdők. Nau-
 heim-kúra. Magyarország legkivá-
 lóbb szivgyógyfürdője. Villany-
 fenyő és vaslápfürdők. (bártfai
 vaslápbél.) Ivókúra: Égvényes,
 sós, vasas vizek. könnyen emész-
 tetők.

**Orvos forrás felülmúlja min-
 denbe a Selters vizet!**
 Villamos gyógykezelés. masszázs,
 tej, savó- és kefir kúra. Porme-
 tes, özöndus hegyi levegő. Feny-
 vesek által terjesztett üdítő bal-
 zamos illat. — Pensió elő- és utó-
 idényben 8 kor. főidényben 12 kor.

Az Első Leánykihazasítási Egylet

m. sz.

igazgatósága értesíti a t. közön-
séget, hogy Debreczen és Hajdu-
vármegye részére a főügynökség
vezetésére

Hoffer Sándor

(bankiroda)

Piacz-utca 58. sz.
biztatott meg.

Felhívás

a t. gazdálkodók és
géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vizmentes asztagtakaró-
és cséplőgépekre való ponyvaimat,
szegedi kender zsakokat, gyapju
zsakokat, pokróczokat, zsákkötöző
és dohányzsinkeket olcsó árban.

Kivánatra mintákat küldök.

WIENER ADOLF

gyári raktára, ponyva-
és zsákkölcsön intézete

DEBRECZEN. Kossuth-utca 27. sz.

Hivatalok és magánfelek részére!

Ruggyanta és Réz bélyegző

számológépeket, papír pecsét
bélyegeket, pecsétnyomó ál-
landó festékpárna és izléses

nyomtatványokat

gyorsan, pontosan és olcsó
árban készít

az Első debreczeni

Ruggyanta-bélyegző-gyár

és nyomda

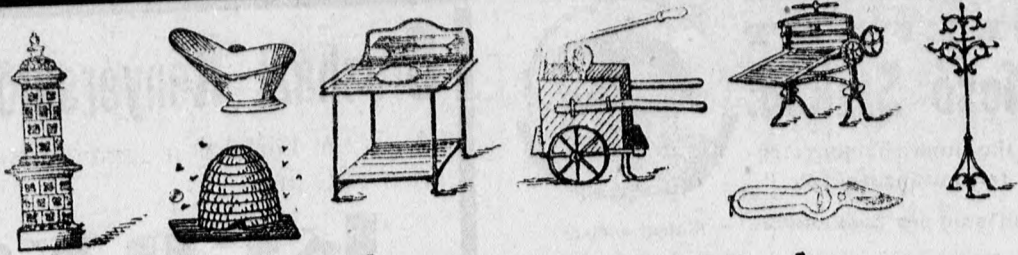
Simonffy-utca 5. szám.

Globin

fáradtság nélkül nyújt
pompás fényt!
A bőr puhán és tartósan megtartja.
Egyedüli gyáros:

Fritz Schulz jun. Akt.-Ges. Eger és Lipcse.

TÓTH GYULA

vaskereskedő

Debreczen, Piacz-u. 20. és 27. sz.

Ajánl legjobb minőségben a tavaszi időnyre
kertész ti és gazdasági szerszámokat és felszerelése-
ket. Kerti vasbutorok, gyermek kocsi, fürdőkádak,
jégszekrények, vas- és rézbutorok, peronospora- és
kerti fecskendők minden vas- és faiparhoz való
szerszámok, tüskés kerítés huzalok, építkezésekhez
vasgerendák, vas- és porcellán kályhák, utóbbiakhoz
multiplicátor [hőfejlesztő] betétek, méhészeti cikkek.
Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Alföldi Takarékpénztár Debreczenben.

Aláírási felhívás

alkalmi egyesület léte itésére, mely egyesület az alant jegyzett sorsjegyeknek közös száma-
lára való vétele céljából alakul:

25 darab	3% os magyar jelzalog sorsjegy
25	Oszták vörös kereszt
25	Bazilika
25	Erzsébet Sanatorium

Az egyesület 25 tag részére alakul, kik 50 hónapon át havonta 10 koronás
részletekben fizetik be a sorsjegyek vételárát.

Az Alföldi takarékpénztár, mint az egyesület bizo nányosa azonnal az egye-
sület megalakulása után megveszi a sorsjegyeket a csoport részére, valamint kezeli a
csoport vagyonát az egyesülés fennállása alatt.

A második részlet befizetése alkalmával az egyesülés tagjai átvehetik a sors-
jegykönyvecskét, melyben fel vannak sorolva a sorsjegyek sorozatai és számai és már
az 1905. szeptember 1 i húzásokon résztvesznek e sorsjegyek.

Az egyesület 25 tagja összesen 100 darab sorsjeggyel vesz részt évente 10
húzáson, melyeken csak a főnyeremények 695000 koronára rúgnak.

A részletekben befizetendő vételárban bennfoglaltatik a sorsjegyeknek árfo-
lyamvesztés ellen való biztosítása is.

A sorsjegyek szelvénykamatai és az esetleges nyeremények folyószámlán a
csoport javára iratnak és az egyesület felosztása alkalmával, a felmerült postai és egyéb
költségek levonása után 25 egyenlő részben kiosztatnak a tagok között.

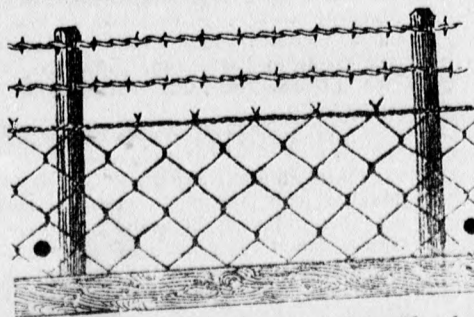
Alföldi Takarékpénztár Debreczenben.

NEUBAUER JÁNOS

vassodrony-szövet, szita-áru, szabadalmazott kocsi-ülés, ruganyos ágy-
betét és sodrony-kerítések gyára.

DEBRECZEN, Kéttmalom-utca 4-ik szám.

Üzlethelyiség: Piacz-utca 12. az „Arany Bika” szállodával szemben.

Ezen minta szerint készül: kerítés igen olcsó s minden eddigi kerítést
felülmul tartósság és czélyszerűség tekintetében

Kivánatra képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Szives pártfogást kérve
NEUBAUER JÁNOS.